

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate,
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Po vsej grški republiki je izbruhnila srdita državljanska vojna

Venizelosova krvava 25 letnica

25 let v službi velike zamisli, ki je stala Grčijo potoke najboljše krvi in se sedaj najbrže razblinja v nič v novem bratomornem krvoprelitju — v senci tuje velesile

Grčija je po svetovni vojni preživela že toliko notranjih pretresljajev, da bi nas ponovna revolucija, ki je izbruhnila v petek zvečer, prav za prav ne smela osupniti. Saj je skoraj ni bilo vladne krize, ki bi ji ne bila sledila sprememba ustave ob streljanju topov in pouličnih pokoljih in vladne izjave so se večinoma dajale v dimu državljanskih vojn. Med tem, ko je pred svetovno vojno slovela Portugalska kot zgled neprestanih notranjih prevratov, si je sedaj osvojila Grčija sloves, da ima v svoji sredi največ poklicnih prevratnikov, ki se menjaže ženejo za vrhovno oblast v državi. Toda neko notranjo enotnost in medsebojno povezanost dobijo grške revolucije v osebi Elefterija Venizelosa, ki ga je pokojni Clemenceau imenoval najbolj sposobnega živečega državnika in mu je priznal, da se ga boji po tisti rečenici, ki pravi, da eden Italijan prevara 7 Francozov, eden Grk pa 7 Italijanov in je močnejši samo še Turk, ki je kos sedmerici Grkov. Letošnje leto v oktobru bo lahko Venizelos slavil zanimivo petindvajsetletnico, odkar je njegova domovina Grčija in njena usoda neposredno povezana na njegovo ime. Zato ni pretirano, če rečemo, da je bil Venizelos zaposlen še pri slehernem nasilnem prevratu v Grčiji od l. 1910 dalje, ko je prvič postal ministrski predsednik, pa do danes, ko se je kot osemdesetletni starček utaboril na svojem rodnem otoku Kreti s trdnim namenom, da strmo-
gavi sedanji režim, naj pride, har hoče.

Saj zadostuje pogled na zgodovino Grčije v zadnjem četrstoletju, da si postanemo sveti, da je prav za prav življenjepis tega čudovitega človeka od enega tuda zgodovina Grčije. V politiko je stopil takoj z grandioznim načrtom nove, velike obnove Grčije, ki naj bo moderni odsev stare grške kulture in politične veljave — če mogoče v mejah, ki jih je Grčija imela, ko je mogoče sedela na Zlatem Rogu v Carigradu. Tem sanjam je sledil z železno doslednostjo, žrtvoval jim je vse, zakone, ustane, zaveznitva, prislege, in tudi kri svojih sorojakov, samo da se jim vsaj delno približa. To je bila in je ostala njegova glavna pogonska sila, ob kateri druge, ki so morda sovpile na njegov razvoj, popolnoma zatemi. Ambiciozen je bil Venizelos, a osebnega koristolovstva mu nikdo ne more očitati, in v tem je soroden angleški duša, ga je pohvalil pokojni lord Curzon v svojih življenjskih spominih. In v tem je tudi vsa tajna tega prav za prav krvavega četrstoletja, skozi katerega brede Grčija v senci svojega morda najbolj nadarjenega sinu tega stoletja.

Prvič je Venizelos sestavil vlado 18. oktobra 1910 ter ostal ministrski predsednik do marca 1915. Na tem mestu, gnan od svoje veličastne zamisli, je s čudovito bistroum-
nostjo in prekanostjo zbil skupaj prvo Balkansko zvezo, ki je pognala Turčijo domala iz Evrope in potisnila njeno mejo tik do Zlatega Roga, kjer je Venizelos že v duhu gledal moderne naslednje blestečega Bizanca. Razne intrige velesil so mu cilj zasenčile. Treba bo vzleteti z nova. In res, prvo njegovo dejanje ob izbruhu svetovne vojne je bilo, da je v svojem bistrem političnem prividu proti vladajočemu kralju proglasil nevtralnost svoje domovine, ki jo je vladar hotel gnati v naročje avstro-nemške boje skupine. On je čutil, da pri srednjih velesilah ne bo kruha, da ž njimi svojih sanj ne bo dosegel, zato proč od njih. Bolgarija, Turčija, da, ti naj gresta z Nemčijo in Avstrijo, da bo njegova Grčija lahko tam pobirala svoj bojni plen. Toda kralj Konstantin, nemškega rodu, tega ni prenesel in je Venizelosu iztrgal iz rok oblast marca 1915, a ne za dolgo časa, kajti s tem, da je znal organizirati val ljudskega ogorčenja, ki so ga podpirale še angleške kri-
žarke, je postal že v drugič ministrski pred-
sednik naslednjega avgusta istega leta. Kakor hitro je na vladi, hoče takoj proglasiti mobilizacijo grške vojske v prilog zavezni-
kov velike antante, a še ni bil zadosti močan in je moral po dveh mesecih, v oktobru 1915
zopet odstopiti.

Izginil je s površja za dve leti, med tem organiziral ljudstvo, pisal, govoril, pregovarjal, prigovarjal, agitiral proti Nemčiji pri-
jazni kraljevi politiki. Med tem pa so Ang-
leži in Francozi začeli zasedati grška otočja. Ustavil je v državi tako razpoloženje, da se je moral majnika 1917 kralj Konstantin od-
povedati prestolu (med enomesečno vlado
Zaimisa) in mu je sledil sin Aleksander. Me-
see pozneje, 27. junija 1917 je Venizelos že
v tretjič ministrski predsednik, se v svoji
vladni izjavi odzove srednjim velesilam, pri-
javi svoj pristop k londonskemu paktu, ki je
bil podpisan prvič že 3. avgusta 1914, ter ob
velikanskem navdušenju vsega naroda za-
sadi grško zastavo nad Smirno v Mali Aziji.
Toda kralj Aleksander, ki je Venizelosu pod-
piral, oziroma mu ni delal nobenih težav,
nenadoma umre, obgrizen od neke opice v
parku. Velikanski nemiri, a Venizelos vajeti
ne izpušči iz rok ter ostane na čelu Grčije do
17. novembra 1920, torej vso dobo zmagoslav-
nega pohoda zaveznikov velesil ter vso dobo,
ko se je na mirovni konferenci v Parizu zno-
va delil svet in je bil ravno on tisti državnik,
ki je kot zastopnik male države, ki soraz-
merno ni skora nič žrtvovala v vojni, zma-
goslavno odnesel največji plen od te delitve.
Zelje je v Carigradu. Tega sicer ni dosegel —
morda bi bil, če bi bila Anglija ostala go-
spodarica bosporskih ožin — a uresničiti

svojega velikega načrta se je približal tako,
da je nad njegovim uspehom osupnil ves
svet. V severski mirovni pogodbi je Grčija
postala nadzornica nad vso Malo Azijo. —
žandarm Anglije, so nekateri rekli, a Veni-
zelos ni maral in se je pretkano muzal. Po
tem svojem največjem uspehu, ko je Grčijo
dvignil, kot že ni bila dvignjena dolga sto-
letja, so ga notranje intrige vrgle in je padel
novembra 1920. Zmagala je kraljeva struja,
ki je v decembru že poklicala Konstantina
nazaj in skušala vporabiti za se lavorike, ki
jih je Venizelos nalomil.

A prišla je katastrofa. Veliki načrti za-
htevajo velikih ljudi. Največji načrti osta-
nejo smešni v rokah pritlikavcev. Grška vla-
da je bila brez Venizelosa, ki se je ujaljen
skril nekam v inozemstvo, takšen pritlikavec.
Sledili so punči, korupcijski škandali, razna
tolovajstva s plenom, ki ga je prinesel Veni-
zelos z mirovne konference. Na trditvi po-
ložitja v novih pokrajinah ni nikdo mislil.
Majnika 1922 pride polom v Mali Aziji, ko
je mlada Turčija pognala iz Smirne vse zme-
dene grške čete in tako zapisala enega naj-
bolj krvavih in tragičnih poglavič v zgo-
dovini moderne Grčije. V Atenah izbruhne re-
volucija. General Plastiras proglašja dikta-
turo, izjane kralja, pusti postreliti vse člane
prejšnje vlade Gunarisa, hoče izklicati repu-
bliko in to in ono. Kar vse to pomaga, ko je
Grčija za vedno izgubila krono, ki ji jo je s
takšnim trdom zvijal Venizelos! Plastirasa
so napadli, zapletli so se v znani korfuški
incident z Italijo, kovali revolucije in proti
revolucije, dokler ni Venizelos, ki je s
strahom gledal, kako razpada vsa njegova
stavba, v januarju 1924 nenadoma prišel nazaj
v Grčijo ter sestavil svojo 4 vlado, da reši,
kar se rešiti da. On ni ne republikanec, ne
monarhist, a je proti vsakemu, ki slabi no-
tranjo moč Grčije. Marea meseca se mu upre
Papanastasiu, general Pangalos nastopi, od-
stavi kralja in proglasi republiko. Skrhani
beži Venizelos znova iz domovine, ki dere v
pogubo. In tako sledijo državni udari držav-
nim udarom, med tem ko se stotisoči Grkov
v strahotnih razmerah selijo iz Turčije nazaj
v obubožno in razrvano domovino. 1926 pro-
glasi zopet Pangalos Diktaturo, ki traja le
par mesecev in se konča z njegovim begom.

Vsa ta negotovost traja do julija 1928,
ko je revolucija v vojski znova omogočila
Venizelosu povratek v Grčijo in sestavo 5.
vlade, ki je z malimi spremembami trajala do
junija 1929. Po kratkem presledku Venizelos
sestavi svojo 7 vlado koncem decembra 1930
in vlada do majnika 1932. Ta razmeroma
dolga doba 4 let je Venizelosu omogočila, da
je s svojo politično neizbrljivostjo skušal po-
ravnati nagromadene razvaline in s popolno
preorientacijo svoje politike z nova dvigniti
moč in ugled Grčije, ne več do višine starih
sanj, ki so utonile v mlakah krvi v Smirni,
ampak vsaj v okviru danih možnosti, ki jih
je treba izkoristiti. V to dobo spada nenadni
sporazum s Turčijo, pompozno potovanje v
Ankaro koncem oktobra 1929, sklenitev zveze
s Turčijo, ki jo je hotel v svetovni vojni
razdeljati in ji naslediti, nadalje tisto nepo-
zabno potovanje po vseh evropskih prestol-
nicah od Švedske do Aten, od Ankare do Lon-
dona, kjer je sklepal trgovske pogodbe in
uvajaljal na vse mogoče načine moč svoje
domovine, pri tem pa kot Grk ni pozabil,
da bo Grčijo morda le še mogoče poriniti
nazaj na iztirjeno progo samo v tistem, a
trdnem prijateljstvu z Italijo in Anglijo,
ki mu pa ne sme vezati svobode njegovih
političnih kretanj.

Tudi sedaj je šlo podtalno rovanje da-
lje: vstaje na Cipru, pobune v garnizijah,
upor oficirske lige, streljanje po ulicah in
podobno, kar je Venizelosu prisililo, da je za

mesec dni odstopil, nato sestavil svoj 8 ka-
binet, ki pa je živel sredi bomb in intrig samo
od junija do oktobra 1932, ko je prišel na
oblast vodja monarhistov Caldaris. Verem
svojemu idealu je Venizelos v opoziciji do-
segel, da je Caldaris priznal republiko 4. okt.
1932 in tako omogočil zopet sodelovanje z
njim, dokler da ni prevzel devetih oblasti v
roke dne 17. januarja 1933, a samo za dva
meseca, ko ga je strmoglavila revolucija v
Solunu in je prišla Plastirasova diktatura
6. marca 1933, ki pa jo je v 4 dneh Caldaris
pobil in sestavil vlado, ki traja praktično
do danes.

Zdi se, da Venizelos ni bil zadovoljen s
sedanjo zunanjo politiko. Caldaris je Grčijo
povezal v Balkanski sporazum in tako za-
ustavil ambicije tam, kjer jih je mislil Veni-
zelos še razvijati. In če danes pišejo listi,
da »dela Venizelos po nalogu neke tuje vele-
sile«, je to seveda lažljivo obrekovanje v
toliko, ker on ne dela po nobenem nalogu,
ampak morda le sprejme tujo pomoč za
zmagajoč ciljev, ki so njemu svojstveni bili vse
njegovo življenje: Grčijo povečati a ne tako,
da bi se zamerila Angliji ali Italiji. Sedaj i
upor, ki ga vodi s Krete, je morda zadnji, saj
je mož že blizu groba, a je zadnji podvig ve-
likega grškega patrijota, ki je tako visoko in
tako lepo sanjal, ki so mu vse sanje raz-
padle v nič in ki bi sedaj, predno leže v grob,

rešil vsaj še eno postavko v svojem gigan-
tičnem proračunu, da Grčiji ne zapre mož-
nosti razmaha proti severu, kjer se naseljuje
mir v okviru Balkanskega sporazuma. Nje-
gov, prvi Balkanski sporazum je bil imperi-
jalističen in dinamičen. Današnji je mirolju-
ben, ki hoče obvarovati to, kar je. In če se
mu tudi ta zadnji podvig ne bo posrečil, bomo
zapisali, da se je končalo eno najslajnejših
političnih življenj v moderni zgodovini na
razvalinah svojih mladostnih sanj. Za obram-
bo miru to morda ne bo nikaka škoda, če-
ravno tragične veličine tej poti nikdo ne bo
odrekal.

Triumvirat na Kreti

Venizelos zaplenil 100 milijonov drahem in zaprl guvernerja

Atene, 4. marca. b. Po uradnih poročilih je
položaj na Grškem popolnoma jasn. Sedaj je pro-
zorno, da je bivši ministrski predsednik Venizelos
zbral na otoku Kreti okoli sebe vse nezadovoljne
ter od tam vodil meščansko vojno proti grški vladi.
Venizelos je po uradnih poročilih na otoku Kreti
sestavil triumvirat, katerega predsednik je on. Vseu
z otoka Krete so dokaj protislovne in nejasne ter
si je težko napraviti pravo sliko, kaj se prav za
prav tam dogaja. Jasno je samo eno, da se je na-
reč na Kreti že pričelo opazati pomikanje sred-
stev in hrane za vodstvo revolucije. Zaradi tega je
Venizelos sklenil, da v podružnici državne banke
na Kreti zapleni 100 milijonov drahem, ki so shra-
njene v tresorih te banke. Triumvirat bo ta denar
porabil za meščansko vojno proti sedanji grški
vladi. Potrjuje se vest, da je glavni guverner ujet in
da so vstasi zavzeli tudi radio-postajo. Ničesar pa
ni znanega o vojaški obrambi na Kreti, kar bi
lahko pomenilo, da se tudi tam vodijo borbe med
uporniki in pa vladi zvestimi četami.

Z letali nad upornike

Atene, 4. marca. Po zanesljivih vesteh so vlad-
na letala napadla dva uporniška rušilca, ki sta plula
okoli otoka Kitere. Izid tega napada še ni znan.
Sedem vojniških ladij, ki so ostale v arsenalu Sala-
mine, bo jutri popolnoma popravljenih. Uporniki
v vzhodni grški Makedoniji se umikajo pred na-
padi vladnih čet. Mobilizacija in pošiljanje čet v
Makedonijo se vrši hitro in v redu. Dobrovoljci se
prijavljajo v velikih množicah. Z vseh strani prihaja
iz države na vlado navdušene pozdravne brzo-
javke. Otoki v Egejskem morju so ostali mirni.

Pri Kiteri so vodna letala, poslana iz Pireja,
naletele na tri rušilce, ki operirajo z njimi uporniki.
Izid te bitke še ni znan, vendar trde, da so se vodna
letala morala umakniti pred poskodbano. Snovi
j e odplulo s Krete 7 ladij, posebno dobro oprem-
ljenih za boj z uporniki.

Vlada Caldarisa poroča, da je 12 vladnih letal
doseglo Kreto in vrglo nekaj bomb tudi na resi-
denco Venizelosa. Nekaj bomb je padlo tudi na

uporniške voje ladje. Stirje vladni torpedni rušilci
so že pripravljani, da odplujejo na široko morje in
da se spustijo v borbo z vstasi. V arsenalu v Sala-
mini delajo noč in dan, da popravijo sedem vojni-
skih ladij, ki so jih vstasi opustošili, ker je niso mogli
pravočasno pridobiti za sebe.

Na Kreti pa se položaj kljub temu ni čisto nič
spremenil in ima Venizelos položaj v rokah. Vlada
je zapovedala, da morajo biti na macedonski obali
pogašeni vsi svetilniki, da ne bi ladje poskušale
pluti upornikom v Makedonijo na pomoč.

Lakota na Kreti

Na drugi strani pa prihajajo s Krete vedno
bolj alarmantne vesti. Po teh Venizelos ni vsega
pripravil za revolucijo in je vstaja izbruhnila pred-
časno, kajti vlada mu je prišla na sled. Ker grozi
nevarnost lakote na otoku Kreti, kar bi bilo zelo
nevarno za Venizelosov podvig, je Venizelos dal
nalog svojim vojnim ladjam, da med grškimi otoki
ustavijo vsako trgovsko ladjo ter ji odvzamejo hra-
no. Če se to uresniči, pride lahko tudi do medna-
rodnih zapletljajev, zlasti če bi vstaske ladje plenile
tudi inozemske trgovske ladje.

Bitka v Makedoniji

Upor v Makedoniji še ni zadušen, temveč se
je sedaj še raztegnil na vzhodno Makedonijo in
je objel tudi en del Tracije. Vlada pošilja nove
čete v te dele države. Položaj je kritičen v vzhod-
ni Makedoniji, kjer je vse vojaštvo divizij v Hereri
in Kavali prešlo na stran upornikov. Guverner v
Solunu sicer sporoča, da vladne čete zmagujejo,
vendar pa se vidi, da je položaj vlade težaven, ker
mora izvajati mobilizacijo na zelo prenaprten način.

Vlada javlja, da so v vzhodni Makedoniji
ogorčeni boji med rednimi četami in uporniki.
Vladne čete so dobile ojačenja. Pričakujejo, da
poide vojni minister general Kondilis v Solun in
da bo vzel v svoje roke operacije proti upornik-
kom. Mobilizacija dobro poteka.

Atene, 4. marca. TG. Gde garniziji v Kavali
in v Seresu sta prešli danes popoldne k upornikom
in s tem zelo poslabšali položaj vladnih čet. Vojni
minister, general Kondilis, je prispel v Solun, kjer
je izjavil, da prevzame osebno vrhovno poveljstvo
nad protiporniško ofenzivo, ki jo hoče začeti še
tekot jutrišnjega dne, kakor hitro bodo čete kon-
centrirane. Odredil je tudi, da se morajo vsi sve-
tilniki na macedonski obali ugasiti, solunsko pri-
stanisce pa zapreti za vsak promet od 6 zvečer do
6 zjutraj. V Solun se sliši gromenje topov.

Izjava Caldarisa:

„Velika nesreča za Grčijo ...“

Atene, 4. marca. AA. Predsednik vlade Cal-
daris je sredi sprejel atenskega dopisnika agencije
Avala in mu je dal tole izjavo:

Popolnoma sem prepričan, da bomo naposled
gibanje upornikov zadušili in da se dosežeta po-
poln mir in red. To gibanje je telika nesreča za
Grčijo. Predsednik vlade je nato poudaril, da je
bila vloga Venizelosa v tem gibanju zelo žalostna,
ker je nastopil kot neprijatelj domovine. Venizelos
je storil svoji domovini velike usluge, je poudaril
Caldaris, toda na koncu svoje politične kariere,
je s svojim postopkom uničil svoj sloves parla-
mentarnega državnika. Pokazal je, da tepta s pre-
zimir narodovo voljo in ustavne svoboščine, ko
se je postavil na čelo morskimi razbojnikov. S tem
je storil Grčiji neprecenljivo škodo. Narod ga bo
za to dejanje strogo obsodil. Sodil ga bo kot člo-
veka, ki je vstal zoper lastno domovino.

Politično ozadje

Zakaj revolucija?

Venizelos hoče baje porušiti Balkanski sporazum

Pariz, 4. marca. AA. Havas poroča: Današnji
pariški jutranjiki se bavijo obširno z dogodki na
Grškem. Večina je mnenja, da gre za notranje do-
godke, ki ne bodo imeli, čeprav so zelo vihar-
ni, posebnega vpliva na bodočo zunanjo politiko Grčije.
Neki listi pa vendarle naglašajo, da je Venizelos
že lani nastopil proti balkanskemu paktu.

„Petit Parisien“ smatra, da bo vlada vztrajala
do kraja proti uporniški pokretu. Po mnenju
„Matina“ pa motri mednarodna javnost grške do-
godke tudi s stališča njihovih možnih posledic na
splošni mednarodni položaj. Tudi ta list opozarja
na Venizelosovo agitacijo proti balkanskemu
paktu. „Oeuvre“ smatra, da so dogodki sami po
sebi izredno resni, da pa ni upravičeno mnenje, da
bi mogli v vsakem primeru imeti slabe mednarodne
posledice. Edina posledica po mnenju lista bi ute-
nila biti ta, da se bo oslabil država, ki je pokli-
cana igrati v mednarodni politiki važno vlogo.

Kaj sosedne države

V tukajšnjih krogih se s precejšnjo vznemirje-
nostjo opazujejo dogodki v Grčiji. Posebno so vzne-
mirjeni nad dejstvom, da se je upor razširil tudi

na Makedonijo. Izgleda, da prebivalstvo trumoma
prehaja na stran upornikov. To bo zahtevalo, da
bodo morale sosedne države podvesti potrebne ko-
rake. Zato se z radovednostjo pričakuje, kakšno
stališče bodo zavzele k tem dogodkom sosedne drža-
ve, in sicer Jugoslavija, Bolgarija in Turčija.

Posebno neugodno pa vpliva ta grška revolucija
zaradi tega, ker se še ne ve, kako bodo ti dogodki
vplivali na Balkanu in na vzhodu Evrope. Posebno
klojivo je to dejstvo zaradi tega, ker stojimo tik
pred zaključkom važnih mednarodnih razgovorov,
ki zahtevajo enotnost Balkana in vzhodne Evrope.

V službi tuje velesile

Pariz, 4. marca. AA. Havas poroča iz Aten,
da dela Venizelos v službi neke tuje velesile.

Plastiras mirno v Franciji

Pariz, 4. marca. AA. Havas poroča iz Cannes:
General Plastiras je včeraj zjutraj odšel iz hotela,
v katerem je dozdaj stanoval, in se ni vrnil ves
dan. Ker je pustil svojo priljago v hotelu, mislijo,
da ni odpotoval iz Francije, marveč da je odšel
samo v kako bližnje mesto na francoskem primorju.

Vlada popolnoma brez glave

Ateze, 4. marca. c. General Condylis, vojni minister, je ob 2 popoldne zopet objavil velik proglas na ljudstvo, v katerem pravi, da naj ohrani mirno kri. V tem proglasu priznava, da upor še ni zadušil. Pač pa bo jutri vlada izvedla splošno ofenzivo v Macedoniji, nato pa bo napadla Kreso. To je ponovno priznanje vlade, da je položaj zelo težak in da se ni miru, ampak da se gibanje upora še celo širi.

V krogih vlade same v Atenah pa ni nikakor popolnega soglasja glede postopanja proti vstajem. Nikdo ne ve, koliko članov vlade je že dimisijoniralo. Danes je bilo objavljeno, da je zunanji ministrstvo prevzel bivši poljedelski min. Theotokis.

Maksimov ne razume

Grški zunanji minister Maksimos, ki se sedaj muči tukaj, je izjavil predstavnikom tiska, da je z največjo žalostjo izvedel za krvave dogodke v domovini. Zunanji minister Grčije ne more razumeti, kako so se mogli najti ljudje, ki s tako nezasišano surovostjo uničujejo prestiž svoje domovine in gonijo grški narod v meščansko vojno v najnevarnejšem času. On upa, da bo Venizelos razumel položaj in da se bo v zadnjem trenutku premislil, da prepreči krvavo meščansko vojno, ki lahko za vedno pokoplje njegovo politično in državniško kariero.

Venizelos se hvali

Pariz, 4. marca. b. Vesti iz Grčije ne prihajajo aem nič več direktno, temveč le indirektno čez Balkan. Tako se čuje o uporniški akciji, ki jo je pričel Venizelos proti vladi, sledeče: Venizelos se je postavil na čelo uporniškega pokreta proti atenski vladi zaradi tega, ker je pričel Caldaris kršiti ustavo in zakone grške republike. Caldari-sova vlada je izdelala številne tajne načrte, ki naj bi iz sedanje grške republike napravili popolnoma novo obliko vladavine. Venizelos je zaradi tega, da zaščiti republiko, ki jo želi največji del grške-

ga naroda, pričel voditi energično akcijo proti sedanji vladi. Venizelos izjavlja sam, da je položaj vstavev zaenkrat zelo ugoden in da je vlada v velikih skripeh, ker je obkoljena z vseh strani. Njej grozi nevarnost s otkov, izsa hrbita in iz

grške Macedonije, kjer so se vsi odločno dvignili v obrambo grške republike. Po informacijah, ki jih ima Venizelos, se razvija položaj za vstase zelo ugodno in je prepričan, da bodo tudi kmalu gospodari Soluna. Ko se bo to zgodilo, bodo njegove ladje zapadle pred Solun in pričele akcijo proti Atenam.

Iz notranje politike

Krk hoče domačina

»Obzore poročila iz Krka, da je večji del članstva JNS započelo akcijo proti kandidaturi dr. Ivana Marije Coka, predsednika Zveze emigrantskih organizacij in odvetnika v Belgradu. V Belgradu bo odšlo posebno odposlanstvo, da bi prosilo B. Jevtiča, da za srez Krk postavi na svojo listo drugega kandidata. Krk si želi za kandidata domačina, to je človeka iz domačih narodnih krogov in se zaveda, da je tudi na Krku samem dovolj sposobnih ljudi, ki bodo Krk lahko častno zastopali v narodni skupščini. V istem času bodo odposlanci predlagali dr. Coku, naj si izbere za kandidiranje kak srez v Sloveniji. V zvezi s tem poudarjajo, da so se nedavno slovenski listi razburili, ker so nekateri zagrebški politiki hoteli kandidirati v Sloveniji; to je bilo povsem brez podlage. Dr. Cok ni sploh znan v narodnih krogih na Krku, piše »Obzore«, zato nastaja vprašanje, kako je prišlo sploh do tega, da kandidira prav v tem srezu.

Časnikarji — kandidati. Izmed belgrajskih časnikarjev jih več nastopi pri bližnjih volitvah na listo predsednika vlade B. Jevtiča. Tako bodo kandidirali: solastnik »Pravde« Milojko Sokić, Dragomir Stojadinović, sotrudnik belgrajškega »Vremena« (v Beli Crkvi v Banatu), lastnik »Pravde« Momčilo Sokić (v Bugojinu). Zelo verjetno je, da bo na listi g. B. Jevtiča kandidiral tudi Dušan Ivančević, urednik »Vremena«.

»Naša volja« je naslov novega tednika, ki ga prične izdati vodja »etičnega« pokreta Milijem Vidović v Sarajevu. Vidović namerava nastopiti tudi pri volitvah in kandidirati na lastni listi, s kakšnim uspehom, je seveda drugo vprašanje. Notranje

Simonova pot v Berlin in hladen curek na nemške glave

London, 4. marca. c. Danes je bilo sporočeno časnikarjem, da bo sira Johna Simona spremljal v Berlin tudi lord Eden. Oba bosta potovala tja in nazaj z letalom. Obenem je bilo sporočeno, da se v Berlinu ne bodo sprejeli nobeni dogovori ali sporazumi. Berlinski razgovori bodo imeli samo konsultativni značaj. Podrobnosti obiska v Berlinu bodo določene na seji vlade v sredo popoldne. Da pa ni treba pričakovati od berlinskih razgovorov nobenih senzacij, se najbolje vidi iz tega, da je danes angleška vlada objavila obširno belo knjigo, v kateri utemeljuje svojo mednarodno politiko. V prvem poglavju te knjige razpravlja vlada obširno o vzrokih neuspeha razorožitvene konference. V drugem poglavju knjige govori vlada o potrebah popolnitve angleškega oboroževanja. V tretjem poglavju te bele knjige pa pravi angleška vlada, da je to oboroževanje potrebno samo v obrambne namene. Angleška vlada namreč z žalostjo opazuje nesrečno dejstvo, da se ravno nemška mladina vzgaja danes v duhu, ki lahko silno škoduje evropskemu miru. Ta izrečna obdolžitev nemškega režima najbolj jasno očrtuje obseg in vsebino razgovorov, ki se bodo vodili v Berlinu med nemškimi in angleškimi državniki.

Komunistična armada na Kitajskem šteje 30.000 moč

Sangaj, 4. marca. AA. General Čangkajšek je prispel v Čunking, kjer bo vodil osebno vojne operacije proti komunistom v Sečuanu. Komunisti so se pred pritiskom vladnih čet umaknili v severne pokrajine. Njihove čete, 30.000 moč po številu, so vdrele tudi v pokrajino Sensi. Tu so jih vladne čete prisilile, da so se umaknili na zapad. Vladne čete so zaenkrat preprečile poizkus komunističnih oddelkov, da se združijo severno od Sečuana.

Spremembe v Sovjetiji

Moskva, 4. marca. AA. Osrednji izvršni odbor je vpošteval ostavko svojega tajnika Jenukidzeja, ki bo te dni imenovan za predsednika izvršnega odbora zvezne kavkaške republike. Na njegovo mesto pride v osrednjem izvršnem odboru vrhovni državni tožilec Akulov, za podtajnika pa nekdanji namestnik predsednika Unschlicht. Vrhovni državni tožilec Sovjetske Rusije postane Visinski.

Slovenska poroka v Belgradu

Belgrad, 4. marca. m. Nocoj ob pol 6 sta se poročila v tukajšnji katoliški cerkvi v Krunski ulici tajnik ravnateljstva Putnika dr. Josko Štolfa in gospodična Lea Jogan. Prišli sta bila novoporočenemu paru, katerega je poročil dr. Matija Petlič, šef centralnega higijenskega zavoda dr. Bojan Pirc in generalštabni kapetan Ernest Peterlin. Mlademu paru iskreno čestitamo!

Glonar: Slovar slovenskega jezika

Umetniška propaganda je izdala prvi zvezek novega slovarja slovenskega jezika, ki pa se ozira samo na »pravopisne, kulturne in frazeološke« potrebe. Na prvi pogled bo slovar marsikomu zagoneten in njegovo uporabljanje nejasno, toda pri natančnejšem pogledu se mu takoj odkrije skrivnost takega pravopisnega in frazeološkega slovarja. Ne razlaga imen, zlasti ne tujih, namen je le podčrtati, kako naj se ta beseda piše, da bo v skladu s slovnico in s pravopisom. Sicer je pri naših razmerah danes še težko pribiti, kaj je prav in kaj ne, ko nimamo še nobene pravopisne stalnosti, in radi gljivosti naglašajo pisemo lahko iste besede na več načinov in to vselej pravilno (n. pr. lahke ali lehké itd.). Vsek, ki količkaj piše, naleti na vsakem koraku na pravopisne težkoče in inčnice, tako, da je res že prav skrajni čas, da se zaveda s slovenskim pravopisom uredi in da se po močni znanstveni avtoriteti iz mnogih dvomljivih oblik izbere in določi ena, ki jo bomo vsi sprejeli za pravo. Imamo že vse sorte tega drobiža (Breznikov Pravopis, Koštalov Brus, ki zopet brusi po Mladiki, Kolarčeve opombe v Tisku itd.), toda v večjem obsegu nam ta pravila podaja sedaj Glonar s tem slovarjem, ki je narejen po zgledu »pravopisno-kulturno-frazeološkega slovarja«, ki sta ga za Čeha priredila Travníček in Vaša. Glonar celo vabi čimvele sotrudnikov k sodelovanju v obliki »uredniških posredstev«, kjer bi na platnicah posameznih sešitkov razlagal pravopis in pravilno, slovensko frazo. Pri pregledovanju tega sešitka, vidim, da je pač največji oreh slov. pravopisa, neurejenost, ki se tiče pisanja tujih imen. Če so Srbi in Hrvati sprejeli v novem pravopisu, ki je izšel pred leti, za svoje pravilo, da pišejo ta imena fonetično, velja za Slovence kakor tudi za Čeha in dr., da pi-

Za zgradbo Poštne hranilnice in glavne pošte v Belgradu je bil razpisan natečaj. Predračunska vsota znaša 15.225.428. Delo je prevzel belgrajski inženjer Zika Stojanović.

Prvi socialistični shod je bil v nedeljo v Skoplju v prostorih Delavske zbornice. Kot glavni govornik je nastopil dr. Zivko Topalović. Pozdravil je sedanji razpis volitev, ker jih smatra korak naproti k ukinitvi političnega monopola in povrnitvi k ljudski vladavini in politični demokraciji v naši državi. Poudaril je, da je njegova skupina odločna zagovornica ljudske svobode. Notranji politiki je potrebno zagotoviti ljudsko svobodo, svobodo tiska, tajno glasovanje, svobodo politično združevanje v strankah. Govornik se je zavzel za načrtno gospodarstvo in za izvedbo nacionalnega skrbstva. Ko je poudaril, da socialisti konodaja pri nas sploh ni izvedena, ker delavski razred ni tvoril izdelanega političnega čimela, je neki zborovalec zavpil: »Zato, ker so bili vodite ti tudi takšne!« Nastala je zmešnjava; končno so kritiki vrgli iz dvorane.

V »Obrtnem domu« so se v Belgradu zbrali na posvetovanje predstavniki obrtniških organizacij. Predsednik Ginović je v svojem govoru zahteval, da morajo obrtniki dobiti svoje neposredne predstavitelje v skupščini. Bila je sprejeta resolucija, ki poziva obrtnike, naj se bolj udeležujejo državnega življenja in naj nastopijo za listo B. Jevtiča. Neobhodno je potrebno, da g. Jevtič sprejme na svojo listo tudi predstavnike obrtnikov. Za Belgrad je bil izbran za kandidata Milan Stojadinović, predsednik belgrajske obrtne zbornice. Mnogi so temu ugovarjali, češ, da Stojadinović ni obrtnik, ampak industrijec. Obveljal je prvi sklep. Zaplenjena je bila brošura »Pismo iz Beča Andreje Torkvata Brkiča o ožujskoj buni v Beču«, ki je bila tiskana v Zagrebu.

Ministri bodo govorili

Belgrad, 4. marca. Kakor nam poročajo, bodo člani vlade g. Bogoljuba Jevtiča imeli tokom tega meseca po določenem vrstnem redu govore o politiki in delu svojih resorov v zvezi s splošno politiko kraljevske vlade.

Te govore bodo imeli gg. ministri po radiu, in sicer ob določenih dneh ob 20. uri. Obenem bodo ti govori izročeni časopisu, da jih objavijo.

Osebnosti

Belgrad, 4. marca. m. Na medicinski fakulteti ljubljanske univerze je napredoval za rednega profesorja II. pol. skup. 1. stopnje dr. Evgen Kanský, redni profesor II. pol. skup. 2. stopnje. Na filozofski fakulteti ljubljanske univerze je napredoval za izrednega profesorja III. pol. skup. 2. stopnje dr. Balduin Saria, izredni profesor IV. pol. skup. 1. stopnje. — Pri ljubljanskem železniškem ravnateljstvu sta postavljena v IX. pol. skup. za prometna uradnika Koloman Šiftar in Herman Požar.

Drobne vesti

Rim, 4. marca. AA. Danes popoldne se je drugi sin bivšega španskega kralja Alfonza XIII. infant don Aime poročil z gđc. Emanuele Dampier. Kraljica Viktorija ni prisostvovala poroki svojega sina. Infant Aime se je odelcel vseh pravic člana kraljevskega doma.

Pariz, 4. marca. AA. Iz Guadalahare v Mehiki poročajo, da so bile tankaj velike demonstracije zaradi vladnega socialističnega programa. Med medsebojnim obstreljevanjem je padlo sedem oseb, 30 jih je pa ranjenih.

Pariz, 4. marca. AA. Iz Grenobla poročajo, da so plazovi v Valcisu zasuli tri hiše. Ena oseba je ubita, dve sta ranjeni.

Carigrad, 4. marca. AA. V turškem delu Trakije se začne v kratkem naseljevanje okoli 50.000 kolonistov iz drugih krajev.

Pariz, 3. marca. AA. Po »Matin« poročijo iz Londona je siamski kralj dokončno sklenil se odreči prestolu. Danes bo kralj podpisal dekret o abdikaciji.

Varšava, 3. marca. AA. Pri obmejni vasi Matern na Pomorjanskem, 500 m od poljsko-gdanske meje, se je zaradi hude megle spustilo na zemljo neko nemško letalo. Pilot in mehanik sta živa in zdrava.

Pariz, 3. marca. AA. Iz Bordeauxa poročajo, da je zaradi narastlosti nekaterih okoliških rek več delov mesta poplavljenih. Voda sega po ulicah do 30 cm visoko.

Rim, 3. marca. AA. Iz Napulja poročajo, da je zaradi poplav več družin popolnoma odrezanih od ostalega sveta. Zato so v te kraje o okolici Napulja poslali vojaške oddelke, da pomagajo prebivalstvu.

Pariz, 3. marca. AA. Iz Saint Jeana poročajo, da so trije snežni plazovi na progi 200 m zasuli železniško progo Pariz-Rim. Minili bodo trije dnevi, preden bo proga očiščena. Se zmerom obilno sneži.

Pariz, 3. marca. AA. Notranji minister je odpotoval v Alžir na inspekcijo.

Abesinski cesar izjavlja

„Moja država ni mobilizirala niti enega vojaka“

London, 4. marca. AA. Posebni poročevalec »Daily Expressa« poroča iz Addis-Abebe, da ga je sprejel abesinski cesar. V daljšem razgovoru mu je abesinski cesar izjavil, da pogajanja z Italijo niso mnogo napredovala, ker je bil italijanski poslanik v Addis-Abebi brez navodil od svoje vlade glede imenovanja posebnega razsodišča, ki ga je nameravalo sestaviti Društvo narodov. Italijanske vojaške priprave se nadaljujejo. Če bo Italija vztrajala pri svojem sedanjem stališču, je dejal abesinski cesar, se bo Abesinija vnovič obrnila na Zvezo narodov. Odklonila pa bo tudi vsako nadaljnje zavlačevanje tega vprašanja. Abesinija, je dejal cesar, še ni mobilizirala niti enega vojaka. Poročila o koncentraciji abesinskih čet so brez vsake podlage. Abesinija želi samo, da obdrži ozemlje in da ji vrnejo kraje, ki ji pripadajo na podlagi prejšnjih sporazumov z Italijo in ki jih je Italija odvzela s postopnim prodiranjem. Abesinija zahteva nadalje strogo preiskavo o njenem sporu z Italijo. Pripravljeni je sprejeti sklepe te preiskave tudi v primeru, da bi padli v prilog Italije.

Rim, 4. marca. b. Zaradi viharjev v Sredozemskem morju so bili ponovno ustavljeni trans-

porti čet in vojnega materiala v Afriko. Zaradi tega pa se z nezmanjšano brzino vrši nakladanje materiala in vkrcavanje vojakov na ladje »Antonita«, »Campodoglio«, »Belvedere« in »Batista«. Prvi dve ladji sta vzele s seboj tudi 60 častnikov ter 550 pionirjev. Zadnji dve ladji pa sta natovorili ogromne množine vojnega materiala in topov. Vse ladje bodo v slučaju ugodnega vremena odpule jutri v Afriko. Prvi pionirski oddelki so že prispeli v glavno mesto Eritreje Asmarum. Po pospešenih transportih vojske in vojnega materiala v Afriko sodeč, bodo vsi eventualni sporazumi, ki bi jih Italija sklenila sedaj z Abesinijo, imeli samo namen zavlačevanja, ki ga hoče Italija izkoristiti v svrhu utrditve svojih položajev in jih bo Italija prejkoslej kršila.

Delni sporazum

Addis Abeba, 4. marca. c. Uradno se sporoča, da je med Italijo in Abesinijo dosežen sporazum o ustanovitvi obmejne zone. Ta sporazum je bil danes že podpisan. Tukaj upajo, da bo temu sporazumu sledil tudi drugi o takojšnjem začetku razmejitvenega dela. Toda Italija še vedno vztraja na svojih zahtevah po zadostitvi za razlilitve.

Vladna kriza na Madžarskem

Po Gömbösu - zopet Gömbös

Budimpešta, 4. marca. b. Danes dopoldne je imela vlada sejo. Po kratki razpravi je sklenila, da odstopi. Malo po 11 je kraljevski namestnik sprejel predsednika madžarske vlade Gömbösa. Pri tej priliki je Gömbös sporočil, da je njegova vlada odstopila. Admiral Horty je demisijsko sprejel in je po kratkih posvetovanjih s svojimi politiki poveril mandat za sestavo nove vlade zopet generalu Gömbösu.

Nova madžarska vlada je sestavljena takole:

Ministrski predsednik in minister za državno brambo Julij Gömbös; zunanji minister Kalman Kanya; finančni minister Fabinyi; kmetijski minister Baranyi; pravosodni minister Lazar; notranji minister Nikola Kozma; prosvetni minister Homan; trgovinski minister Geza Bornemissa.

Proces proti dr. Rintelenu

Dunaj, 4. marca. b. Razprava proti dr. Rintelenu se je nadaljevala davj ob 9.20. Čeprav je bila dvorana še vedno popolnoma zasedena, je zanimanje za razpravo znatno popustilo. Danes se je nadaljevalo z zaslišanjem obtožena. Predsednik je v uvodnih besedah ugotovil, da je bilo treba spremeniti program tako, da bo prva priča dr. Funder zaslišan šele v sredo. Isotako bo tedaj zaslišan glavni ravnatelj Rawaga Czega. Danes so bili na dnevnem redu telefonski razgovori, ki jih je imel dr. Rintelen ob času svojega tridnevnega obiska pred izbruhom prevrata na Dunaju v hotelu z različnimi osebami, ki so bili vsi zabeleženi v hotelski upravi. Zanimivo je, da dr. Rintelen danes nocoj spozna ohih oseb, s katerimi se je tedaj razgovarjal. Pomembno je tudi, da je dr. Rintelen potem, ko je izbruhnil na Dunaju puč, bil poklican telefonično od svojega prijatelja generala Wagnerja iz Badena, ki je hotel zvedeti, kaj se dogaja. Dr. Rintelen mu je tedaj odgovoril, da nima časa, in da bo itak na večernem sestanku vse izvedel. Nato se je prešlo na zasliševanje o samomoru dr. Rintelena. Obtoženec odločno zanika, da bi se njegova aretacija v hotelu izvršila tako, kakor je pojasnil preiskovalnemu sodniku dr. Funder. Radi tega vlada za zaslišanje ne prič-

v sredo na glavni razpravi veliko zanimanje. Enako zanika dr. Rintelen, da je hotel izvršiti samomor. Streljal je v sebe, ker je hotel dati pač duška svojemu tedanjemu razpoloženju, ni pa imel resnega namena, da se ubije. Če bi imel tak namen je imel dovolj časa, da se še enkrat ustreli, tega pa ni storil. Predsednik sodišča ga opozarja, da se njegova izjava nikakor ne more spraviti v sklad z oprostilnim pismom, iz katerega jasno izhaja njegova samomorilna namena. Dr. Rintelen na to vprašanje ni odgovoril. Prešlo se je na vlogo one tajne in neznane osebe, ki je takoj po vdoru pučistov v kandersko plato prišla v hotel z namenom, da prosi obtoženega za intervencijo oziroma za akcijo. Predsednik postavlja obtoženo vprašanje, če mu je ona tajna oseba sporočila usodo kanclerja Dollfussa. Dr. Rintelen je dejal, da je bilo to ob pol 4 popoldne, ko je zvedel za kanclerjevo usodo. Ko ga je predsednik opozoril, da v tem času niti vlada, niti policija in nihče drugi na Dunaju ni vedel za usodo dr. Dollfussa, je postal dr. Rintelen bled in ni nikesar odgovoril. Namesto njega pa se je dvignil njegov zagovornik ter ga spravil iz zadrege s tem, da je prosil predsednika sodišča za kratek odmor, kar je sodišče tudi dovolilo. Ob 1 popoldne je bila razprava prekinjena.

„Giornale d'Italia“ že drugič zelo prijazno o Jugoslaviji

Rim, 4. marca. c. Današnji »Giornale d'Italia« zopet objavlja uvodnik o odnosih med Italijo in Jugoslavijo. Glavni pravi, da nove uvozne uredbe ne smejo vplivati na politiko med obema državama. Gospodarski odnosi so se doslej med Italijo in Jugoslavijo zmeraj zelo dobro razvijali, čim bolj se bili daleč od dnevnih politik. Italija si mora priznati, da je bila trgovinska bilanca med Italijo in Jugoslavijo doslej zmeraj v škodo Italiji. Z novimi uvoznimi uredbami Italija neče škodovati dobrim odnosom med Italijo in Jugoslavijo, ker hoče le spraviti v sklad zahteve svojega gospodarstva s zahtevami zdrave gospodarske politike.

Zagrebska vremenska napoved: Hladno in oblačno.

Dunajska vremenska napoved: Pretežno jasno in mrzlo.

Šahovski turnir v Moskvi

Moskva, 3. marca. Danes so bile odigrane prekinjene partije. Capablanca se je v brezupnem položaju vdal dr. Laskerju. Partijo s Čehoverjem je Capablanca dobil. V prekinjeni partiji Rjumin-Rogozin iz 10. kola je zmagal Rogozin. Remis so končale partije: Alatorcev-Stahlberg iz 9. kola, Löwenfisch-Pirc iz 10. kola, Romanovski-Bogartič iz 10. kola, Lasker iz 12. kola. V partiji Mentikova-Chever iz 12. kola je zmagal Čehover. Partija Batvinik-Liscin iz 10. kola še ni bila končana in ravnatoko tudi ne partija Goglidze-Liscin iz 12. kola. Partija Liscin-Alatorcev iz 11. kola ni končala remis, ampak jo je Alatorcev po dolgi in fini končnici dobil.

Stanje po 12. kolu je sledeče: Botvinik 9½ (1), Flohr 9, dr. Lasker in Löwenfisch 8½, Capablanca 7½, Spielmann 6½, Kan, Lichtenhal, Rogozin in Romanovski 6, Alatorcev, Pirc, Rabinovič, Rjumin, Stahlberg 5½, Goglidze 5, Liscin 4½ (2), Bogartič 4½, Čehover 3½, Mentikova 3.

V sredo se vrši XIII. kolo, v katerem igra Pirc kot beli z Alatorcevim, Flohr kot beli s Capablancem in dr. Lasker z Rjuminom.

K monopolizaciji šolskih knjig

Kakor smo že v nedeljski številki našega lista poročali, so se zbrali v Belgradu zastopniki raznih gospodarskih, kulturnih in socialnih organizacij, da intervenirajo na merodajnih mestih, da se ukine razpis natečaja za šolske knjige. Prinašamo spomenico, ki so jo pripravile organizacije v Belgradu na sestanku sprejete in predložile gg. ministrom:

L. 1929 je stopil v veljavo zakon o učbenikih za ljudske, meščanske, srednje šole in učiteljske, s katerim so v največji meri zadeti šolski, nacionalni, kulturni, državni in privatni interesi. To, da se v tej dobi 5 let ni začel uvajati ta zakon, je dokaz, da so za to morali obstojati važni vzroki, preko katerih se ni moglo iti.

Podpisani predstavniki zainteresiranih stanov in profesij se obračajo, vršec svojo državljansko dolžnost in brigajoč se za državne interese, na vse pristojne činitele z namenom, da jih še pravočasno pouče z mnogovrstnimi očitki tega problema in jih opozore na dalekosežne posledice, ki bi brezpogojno nastale, če se ta zakon uveljavi.

Predstavniki predpisanih organizacij predvsem ugovarjajo: 1. da imajo šolske knjige velik vpliv na vse kulturno življenje naroda. Zato morajo biti na višini, tako vsebinski, kakor jezikovno, v tehničnem in pedagoškem pogledu.

2. Izdajanje in zalaganje šolskih knjig se mora vršiti po sledečih načelih: vsebinsko, jezikovno in pedagoško morajo biti pravilno sestavljene, toda kakor se vidi iz razpisnega natečaja, ni za dravsko banovino v dovoljni meri predvideno, da naj bodo knjige spisane tudi v slovenskem jeziku. Dalje morajo biti poceni. Dobre in tehnično najboljše opremljene knjige bomo samo takrat imeli, ako ne bo samo pisanje, ampak tudi izdajanje in zalaganje prepuščeno prosti konkurenci. Država naj obdrži samo pravico odobravanja in potrjevanja šolskih knjig.

3. Dosedanji monopol na šolske zvezke se je v praksi pokazal kot škodljiv. Monopolisti zvezki nimajo namreč samo slabšega papirja in so slabše opremljeni, ampak so tudi sicer slabše izdelani, a nekateri ne odgovarjajo niti zahtevam sodobne metode. Poleg tega so še za 25–30% dražji od boljših zvezkov privatnih izdaj. Ker je treba zvezke tudi že naprej plačati, je s tem otežkočena njihova nabava. Radi tega se je bati, da se bo dobi to in podobni nedostatkoli pojavili tudi pri monopolističnih knjigah.

4. Razpis za učbenike osnovnih šol se ne ozira na pedagoški princip koncentracije učnega v teh šolah, ampak določa celo vrsto učbenikov za predmete, ki se dozdaj niso rabili. Radi tega ne bo monopoliziranje pocenilo šolanja, ampak ga precej podražilo, in to bodo najbolj čutili tisti sloji, ki danes komaj prenašajo stroške pri šolanju otrok.

5. V privatnih tiskarskih podjetjih je zaposlenih dovolj strokovno izobraženih oseb iz tiskarske stroke, da se morejo izvršiti tudi najcenejša naročila. Imamo tudi tehnično moderno opremljene tiskarne, ki po kvaliteti in ce-

ni svojih proizvodov morejo konkurirati. Nasprotno državne tiskarne ne morejo odgovorjati tako težkim nalogam, kot je tiskanje učbenikov.

6. Že danes je med grafičnimi in knjigovezni delavci preko 50% nezaposlenih. To stanje bi se še poslabšalo in sedanja nezaposlenost povečala, če se z monopoliziranjem odzveze privatnim podjetnikom tiskanje šolskih knjig.

7. Tiskarne so že doslej čutile veliko pomanjkanje dela. To stanje, ki je nastalo deloma radi ekonomske krize, predvsem pa radi ustanovitve prekoštevilih državnih tiskarn, bi se s tem še poslabšalo. Monopol preti, da gospodarsko uniči stara in solidna tiskarska podjetja na veliko kulturno škodo naroda in države.

8. Prav tako preti monopoliziranje uničiti tudi knjigovoznice, ki se že tako težko bore za svoj obstanek.

9. Razen tiskarn bi bila uničena izdajateljstva knjig, kakor tudi knjigarne. Ta podjetja se že sedaj bore z velikimi težavami, ker so težko zadeta z gospodarsko krizo, ker jim je država poleg prodaje šolskih zvezkov odvzela tudi prodajo inozemskih časopisov in tiskanje tiskovin. Z monopolom knjig bi se onemogočilo knjigarnam izdajanje znanstvenih in leposlovnih knjig, kajti te krijejo od dohodkov pri šolskih knjigah vsaj do neke mere izgubo, ki jo imajo pri teh izdajah.

Zato bi monopol šolskih knjig pomenil veliko kulturno in narodno škodo. Izdajateljstva so dozdaj utrpela veliko škodo, ker je odvzeto novo odobrenje mnogim šolskim knjigam, radi česar je bilo uničenih veliko zalog šolskih knjig.

10. Z monopolom na šolske zvezke in knjige onemogočuje država eksistenco velikemu delu gospodarskih podjetij, njihovim delavcem in nameščencem. Pri tem si sama škoduje pri davku. Ta davek je večji, kot pa dvomljivi dobiček, ki bi ga država dobila pri taki uvedbi.

Iz navedenih kulturnih, pedagoških, socialnih in gospodarskih razlogov prosimo, da ministristvo prosvete prekliče razpisani natečaj in da se v sporazumu z vsemi zainteresiranimi krogi napravi nov zakon, ki bi vpošteval zgoraj navedene razloge in ki bi v nobenem primeru ne uvažal monopola šolskih knjig in učil. V tej predhodni dobi pa naj se dovoli uporaba dosedanjih učbenikov. Pri tem bi bili starši obvarovani novih izdatkov, izdajatelj veliki izgub in vse naše narodno gospodarstvo nepregledno škodo.

Od Slovencev so podpisali to resolucijo: Ivan Bahovec za zbornico TOI v Ljubljani in za Združenje trgovcev v Ljubljani; M. Hrovatin za Društvo tiskarjev v Sloveniji; Slavko Kovačič in Štrukelj Franc za Zvezo grafičnih faktorjev Jugoslavije; D. Kosem za Zvezo grafičnih delavcev Jugoslavije; Štrukelj Josip za podružnico Zveze grafičnih delavcev v Ljubljani; dr. Lončar za Jugoslovansko knjigarno in društvo »Sola in dom« v Ljubljani; J. Dežman in M. Šifer za Zvezo knjigovozev ter J. Melihar za cinkografe.

Zgodba o 50 ponarejenih jurjih

Maribor, 4. marca.

Pred malim senatom se je danes obravnaval slučaj, ki nazorno priča, kako je nekaterim ljudem strast za ponarejanjem denarja naravnost v krvi. Junaki te zgodbe so imeli zaradi ponarejanja bankovcev že opetovano posla s sodnijo in glavni krivci se baš sedaj nahajajo za zamežnimi okni kaznilnice, oziroma jetnišnice, kjer odslužujejo zaradi sličnih pregreh svoje kazni. Gre v predmetnem slučaju zopet za znano ponarejevalsko afero v Jarenini, ki je dala oblastem že toliko posla. Kadar se je zdelo, da je že povsem razčiščena in da so krivci že vse priznali, je zopet po slučaju prišel na svetlo nov moment, ki je pokazal, da so niti ponarejevalcev vse dalje razpletene, kakor se je dalo prvotno slutiti.

Dne 6. avgusta lanskega leta je prenočil pri posestniku Antonu Kurbusu pri Sv. Lenartu v Slov. goricah neki Anton Orgoljič. Spal je v slamni na škednju, odšel pa je že pred zoro. Na mestu prenočišča je pozabil zavoj, ki ga je gospodar odprl, pa presenečen zazljal: nasproti se mu je nasmajal šop jurjev, ki so se šele pri natančnem ogledu pokazali kot ponarejeni. 28 komadov jih je bilo. Seveda so za stvar zvedeli takoj orožniki, planili so na kolese in Orgoljič se ni bil daleč od St. Lenarta na cesti proti Mariboru, ko so mu zaženketale na rokah verige in je nadaljeval pol do Maribora v varnem spremstvu na sodnijo. Nato se je zadeva naglo pojasnila in niti so zopet vodile do znanega ponarejevalskega gnezda v Jarenini pri posestniku Kurniku, kjer je svojetčasno stanoval glasovit ponarejevalec bankovcev Anton Kokot ter izdeloval stotinarske falsifikate, dokler ga niso izsledili ter zaprli. Pokazalo se je sedaj, da Kokot ni izdeloval samo 100 dinarskih bankovcev, temveč se je spravi tudi nad »jurjev«, katerih je deloma izgotovil, deloma pa napravil samo v sirovem osnutku 50 komadov. Ko so ga 27. februarja lanskega leta aretirali, so našli pri Kurnikovih samo nekaj stotinarskih falsifikatov, dočim so jurje spretno skрили. Potem je bil Kokot obsojen na leto in pol robije, Kurnik Rudolf in Franc na daljše zaporne kazni, njuna starša Kurnik Franc in Alojzija pa vsak na pogojno kazen. Z njimi je sedel takrat na obtožni klopi tudi 35 letni mlinar Anton Orgoljič iz Vukovskega dola. Kazni teh ljudi niso izpametovale. Ko je dne 29. julija prišel Orgoljič h Kurnikovim v Jarenino, so mu izročili Kokotovo zapuščino — napol izgotovljene ponarejene jurje, ki naj bi jih skušal dovršiti. Orgoljič pravi, da je 21 komadov sežgal, ostale pa je hotel izročiti orožnikom.

Na zatožni klopi se je danes znašla zopet vsa znana družba iz Jarenine. Poleg Orgoljiča so pripeljali iz kaznilnice Kokota, iz jetnišnice oba mlada Kurnika Franc in Rudolfa, pridružili so se jim še njuna sestra Alojzija ter stari zakonski par Franc in Alojzija Kurnik. Obdolženi Kokot se zagovarja, da teh jurjev ni on ponaredil, tem-

več jih je nasledil od znanih že umrlih ponarejevalcev bratov Lajh. On je le en komad deloma dovršil. Kurnikovi pravijo, da so izročili Orgoljiču falsifikate, da bi jih zanesel k orožnikom ali uničil. Orgoljič pa zopet izjavlja, kakor že povedano, da je imel resno voljo ves material izročiti oblastvom ter mu je le nesrečen slučaj prekriljal dobre namene. Po dolgem razpravljanju je senat razglasil sodbo: Anton Kokot se obsoja na leto in 10 mesecev strogega zapora, v kazen se mu pa šteje že dosedanja robija, da bo sedel na novo še 4 mesece, vsi ostali pa se obsojajo na denarne kazni: Anton Orgoljič na 1800 Din, Franc Kurnik 1800 Din, Alojzija Kurnik 500 Din, Franc Kurnik mlajši 900 Din, Rudolf Kurnik 1800 Din in Alojzija Kurnik 900 Din, vsi razen Orgoljiča pogojno.

— **Bolne žene dosežejo z rabo naravne »Franz-Josef«** grenčice neovirano, lagodno izpraznjenje črev, kar večkrat izredno dobrodejno vpliva na obolele organe. Pisatelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so potrjeni ugodni učinki »Franz-Josef« vode tudi potom njihovih raziskovanj.

Smrt na maškeradi

Ptuj, 4. marca.

V ptujski okolici se mladiča še vedno drži starih pustnih običajev in se preobleče za pust v maškare. Tako je bilo danes v Puhli, kjer je hodila po vasi skupina v šeme preoblečenih fantov. Veselo pustno razpoloženje pa je naenkrat dobilo žalosten konec. Med pustnimi šemami je nastal rapid neke obleke prepri in prervanje. Naenkrat se je zablisnil v zraku nož in 24 letni posestnikov sin Janez Hrovat iz Puhlje je presunljivo zakričal. Režilo se mu je zasadilo v vrat in mu prerezalo odvodnico. V curkih je brizgala kri iz rane in fantu je naglo odtekalo življenje. Po nekaj trenutkih se je fant zgrudil ter izkrevavel, še predno so prihiteli ptujski reševalci na avtomobilu, ki so jih poklicali na pomoč. Ubijalec, ki je zadal Hrovatu smrtno rano, je pobegnil ter ga iščejo orožniki. Dogodek je v vsej ptujski okolici povzročil veliko razburjenje.

33 jurjev na cesti

Maribor, 4. marca.

Vas St. Ilj v Slovenskih goricah govori o nenavadni nesreči, ki je zadela znanega mesarja Krajnc. Sročil, ko je prišel Krajnc s kupčije, sta se z ženo ustavila v gostilni Dimnik. Po 7 zvečer sta se napotila proti domu v St. Ilj. Krajncova žena je nesla preko roke možev površnik, v katerem je bila denarnica s 33.000 Din. Pri tem pa je med potjo denarnica zdrknula neopaženo iz površnika. Šele doma sta opazila zakonca izgubo ter takoj odhitela iskat izgubljeni denar. Vse iskano je bilo zaman. Krajnc je nato obvestil orožnike, ki so poizvedovali, danes pa je prišel iz Maribora še detektiv. Vendar pa je malo upanja, da bi oškodovanec prišel do denarja, če ni slučajno prišla denarnica v roke poštenega najditelja, ki mu vest ne bo dopuščala, da bi obdržal tuje imetje.

Poštnina prosta

Ljubljana, na Kurentovo 1935

PUSTNI KROFI

OCVRTI VSAKO LETO NA PUSTNI TOREK

Naročnine ne sprelemamo - Oglase plačujemo - Telefon št. 9999 9999

Ljubljana, 5. marca.

Prižadevanje angleškega zastopnika pri Zvezi narodov v Zenevi, da doseže med državami sporazum o večnem miru, po najnovejših poročilih ni so rodila uspeha, kar je vsekakor vsega obžalovanja vreden dogodek, o katerem bi lahko razmišljali in pisali celo leto, če bi ne bilo leto tako dolgo. Za doseg boljšega uspeha je torej po našem mnenju predvsem potrebna reforma koledarja, da bodo imeli državniki in odgovorni činitelji dovolj časa za premišljevanje o tem, kaj naj počno v teh težkih časih, ker je vzorenje od enega konca Evrope na drugi že preveč dolgočasno. Prav lahko pa bi bilo mogoče doseči sporazum o večnem miru, če bi povsod začeli rajši peči krofe kakor da vlivajo neužitne topove, kajti krofe bi ljudje lahko pojedli in kjer bi jih več pojedli, tam bi bila zmaga. Mi smo prepričani, da bo zmaga naša pravična stvar in naš največji krof. Zato pa moramo biti pripravljeni.

Izvrstne plašče,

ki se kar sami obračajo po vetru, pripravljeni za polarne ali za tople kraje, prodaja po zmernih cenah trdka VETERNJAK & CO.
Ljubljana, Ulica na štiri vetrove 67.

Zunanja politika

Reka, 4. marca. Danes zvečer je priplulo na Reko veliko abesinsko vojno brodovje. Admirska abesinska ladja je tako velika, da je morje prestopilo bregove in sega voda do vrha Trsata.

Berlin, 4. marca. Mirovna pogajanja med Francijo in Nemčijo se bližajo svojemu koncu. Sporazum, da dobe Francozi Nemčijo, Nemčija pa Francijo.

Kandidate vseh vrst

odlične kakovosti, pridne in sposobne za vse, priporoča JANEZ KUJON, veletrgovina

Sijajen govor kandidata g. Švige-Švage

Na prostornem prostoru velikega zavoda na Studencu pri Ljubljani je priredil na pustno nedeljo g. Šviga-Švaga, odlični rodoljub, sijajno uspešno zborovanje, ki ga je obiskalo tudi ogromno število Ljubljančanov, ki so si pri tej priložnosti natanko ogledali tudi svoje bodoče pribežališče.

Šhod je otvoril točno ob treh popoldne predsednik organizacije »Junak Ne Strelja« in dal takoj besedo, ki jo je imel že v žepu pripravljeno, g. Šviga-Švaga.

G. Šviga-Švaga je najprej povedal poslušalcem, da je ura odbila ravno tri in da je treba najbolj pospeševati kmetijstvo. Brez kmetijstva ni ne gola, ne ajmohta in še polen ne. Kmetijstvo pa je treba pospeševati zato, ker so kmetje stebri naroda, in tako, da bodo koruzo predelavali prešči v špeh, ne pa ljudje. Uvoz vina pa je treba prepovedati, ker imamo doma v Šiški vina dovolj. Davkov in dolgov pa kmetom ni treba plačevati; naj jih plača, kdor jih hoče — eden jih bo žel! Kmetje so prvi stan.

Uradnikom je treba dati takšno plačo na dan, kakor jo imajo sedaj na mesec ali pa na leto. To je vseeno, kajti uradniki so prvi stan in stebri naroda in države.

Sole je treba odpraviti. To velja preveč in nič ne pomaga. Ali je bil že kdaj kakšen učitelj posla, nec ali pa minister? Učitelje pa bi lahko plačevali za njihovo delo naprej, kajti učitelji so glavni stebri.

Pozor! Danes slovesna otvoritev! Pozor!

Danes zvečer! Danes zvečer!

GOSTILNA »PRI KANDIDATU«

bo točila od danes naprej pristno ponarejen eviček iz najboljših ljubljanskih tovarne jesa in najboljši rižling iz Lažnih goric. Danšnja posebnost: Kandidati na raznih — cena po velikosti! Za razvedrilo bodo skrbeli člani žonglerskih klubov »Polomljena nog« in »Kriva hrbenica«. — Za obilen obisk pros!

Ivan Kandidat

ber naroda in države. In če hoče kdo priti v ta zavod, kjer sedaj zborujemo, pride semkaj lahko tudi brez sole. V možganih se vsakemu lahko zmeša; meni se je že, vam se pa še bo. (Burno odobravanje.)

Ne morem si pa kaj, da ne bi omenil tudi našega obrtniškega stanu, ki je glavni stebri naroda in države; če ne bi bilo obrtnikov, bi bili mi vsi goli in bosi, kmetje in uradniki. Le pomislite, če ne bi bilo steklarjev: mi bi morali piti iz korit kakor ljuba živina, tako pa pijemo iz čistih kozarcev še bolj čisto resnico, ki je v vinu, oziroma, ki je v vino namočena, da se ljudi bolj prime. Tudi jaz vam bom natakal vedno najčistejšo resnico, kakor se dobi samo v ljubljanski kazini. (Zivijo!)

A ja, na dohtarje in na advokate bi bil pa kmalu čisto pozabil. Tudi ti so glavni stebri naroda in države. Če dohtarjev ne bi bilo, bi mi vsi nosili cele roke in noge in to bi bila velika škoda, kajti stara stvar je, da znajo lajne dobro vrteti in nam delati veselje le ljudje brez rok ali brez nog, najboljše pa se razumejo na lajne ljudi brez možga. nov. Ali ni dovolj, če ima človek v glavi namesto možganov nekaj inseratov iz največjega dnevnika dravske banovine? (Burno pritrdjevanje.) O advokatih pa ne bom govoril; to so vrage, ki človeka takoj spravijo na paragraf, to pa velik in mogočen stebri naroda in države, ker varujejo državo pred elementi, kakor nas varujejo dežniki pred mokroto.

Zato pa vam pravim, gospodje volivci: če hočete dobiti nove svinjke, volite mene! Če hočete dobiti vsak dan sveže klobase, volite mene! In če hočete dobiti za občno novega občinskega bika — volite mene! Jaz sem mož za to!

Po govoru je bil g. Šviga-Švaga soglasno in na svečan način proglašen za kandidata, ker so se vsi volivci odločili — za občinskega bika.

To je točno poročilo o tem veličastnem zborovanju. — Vaš Janez Pust.

Dnevne vesti

Odlični gost. Včeraj zvečer se je pripeljal v Ljubljano gospod Courante iz Pariza. Na kolodvoru ga je pozdravilo številno občinstvo, njegovi oboževalci so mu poklonili velik venec, ljubljanske dame so mu pa izročile v usnje zaviti lipsten list. Občina je priredila visokemu gostu na čast sijajen banket: ajdove žgance, kapelne à la Trnovo itd. Sampanjec iz Kleč.

Nov časopis začne izhajati v Ljubljani že prihodnji teden in sicer kot tedenski dnevnik.

Veliko vrtno veselico s plesom in tombolo priredi zabavni klub JNS v nedeljo, 5. maja 1935 pod Smarno goro pri Ljubljani. Krasni dobitki! Prosta vozovna po železnici! Ob neugodnem vremenu bo veselica v Ljubljani v kazini. Svirala bo obče priljubljena »Mačja godba« iz pustne dežele pod priznanim spretnim vodstvom g. Kurenta. Vstop prost. Reševalni avtomobili na razpolago.

Neznanega utopljenca so včeraj potegnili iz Ljubljane pri franciskanskem mostu. Bil je starejši mož, slabo oblečen in ves sestradan. Truplo so prepeljali v mrtvašnico, kjer so ga razčistili. Pri preiskavi želodca so doglali, da mož ni imel v želodcu niti kapljice »politike« več. Na policiji domnevajo, da je moral to biti zadnji pristaš bivše SLS v Ljubljani, če ne v celi deželi.

Nov ravnatelj. Za ravnatelja humoristične srednje šole v Ljubljani je imenovan profesor Pust, za učitelja slovenščine na istem zavodu pa profesor Mrčvar.

Ogromna pošiljatev vijakov posebne vrste je včeraj prispela v Ljubljano. Z vijaki bodo regulirali Ljubljano, da bo lahko tekla bolj počasi ali pa bolj hitro, kakor bo treba.

Iz Borze dela. Delo dobe: 1 kovač, 2 mizarja in trije usposobljeni za brezposelnost.

Nov stroj za premikanje hiš bo nabavila ljubljanska mestna občina. Nov stroj bo omogočil premik Ljubljane od Ljubljane na Savo. Ljubljano bodo pa prodali na javni dražbi.

Veliko zanimanje je vladalo danes na sodišču za razpravo o tožbi za ločitev zakona, ki jo je vložil gospod Železnikar proti svoji ženi, rojeni Premogar, zaradi nezvestobe. Občinstvo pa ni prišlo na svoj račun, ker je senat po kratkem posvetovanju sklenil, da preloži razpravo v svrhu zaslišanja novih prič.

Več spretnih agentov

sprejme velika zavarovalnica za mandate in pokojnine. Ponudbe je poslati na upravo »Ljubljanske Ključke«. Plača po dogovoru.

Popravek. Neki listič je včeraj poročal kot posebno senzazijo, da so pripeljali na ljubljanski trg precejšnjo množico pomaranč s črnimi peskami. Mi smo se obrnili za pojasnilo v tej važni zadevi na ravnost na tržno nadzorstvo, ki je pa kategorično izjavilo, da to ni res, ker so pripeljali v Ljubljano pomaranče — z železnico, s postaje na trg pa z vozom...

Krofe zastoj bodo delili danes opoldne in zvečer ljubljanski peki proti skromni odškodnini dveh dinarjev za krof.

Loterija v »Zlati luknji«. Izžrebane številke: Gradec 27, 48, 53, 1, 19. — Trst 3, 12, 50, 83, 90. — Linc 5, 11, 35, 60, 89.

Najnovejša radio-gramofonske plošče

sistema »Pristuškovalec na vratih«, dobiti v Ljubljani pri trdki VEDEŽ & CO. Aparat, pritrjen na ključavnico, deluje avtomatično.

Znanost in književnost

Važno predavanje. O zanimivem prirodoslovnem vprašanju »Zakaj zapuščajo podgane poapljačje se ladje«, bo predaval drevi v dvorani najvišje šole na Rožniku profesor miše- in podganoslovja dr. Muc. Vstop prost. Kdor prinese s seboj živo podgano, dobi nagrado.

Nova učna knjiga. V založbi »Pisk na prste« je izšla nova učna knjiga o sviranju na glavniki in na dromlju. Knjiga je urejena po atonalno-bio-morfološkem glasbenem sistemu. Kdor knjigo naroči, dobi še glavniki in dromljo zastoj. Nova godba je posebno priporočljiva za podoknice.

Velepomenben izum. Našemu domačemu brezposelnemu diplomiranemu tehniku gospodu Mašin- se je posrečila točna konstrukcija političnega nihala, ki se rabi lahko tudi kot padalo pri volitvah. Patent je že prijavljen.

Ako hočete doseči uspeh, si nabavite po meri

nov frak

iz našega priznane dobrega blaga. Pristno angleško! — Na razpolago je tudi še nekaj ostankov JNS, meter po 5 par. — Obiščite nas!

Manufaktura »Kopriva«, d. d.

Sport

Nov sportni klub, ki bo vadil svoje člane tlačiti zelje, ima drevi svoj ustanovni občni zbor. Klub se bo imenoval »Kisko zelje«, sedež kluba pa bo v Trnovem.

Plavaški klubi »Čeber«, »Voda«, »Milo« in »Goba« se bodo združili v nov klub »Gaganje«. Prva tekma v gaganju v čebur bo na pepelnico sredo jutraj. Tekmovalci lahko gagojo kar doma. Prva nagrada: nov čeber.

Največji sportni klub v Ljubljani šteje nad 70.000 članov. Imenuje se »Zaspanec«.

Več brezplačnih stanovanj

je še prostih pod Rožnikom. Natančnejša pojasnila po značko »Na uraproti«. Znanke za pismene odgovore dobrodole.

25% popusta 25%
od
cerkvenih govorov dr. M. Opcka

dobi kdor kupi

celo zbirko do 15. III. 1935

Cela zbirka obsega 24 zvezkov ter stane nevezana Din 400.— s popustom pa samo Din 340'50.

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva 2

Liubljanske vesti:

Pomožna akcija mestne občine

»Dolgotrajna gospodarska kriza in z njo združena brezposelnost še vedno z nezmanjšano silo pritiskata na številne naše občane, ki so radi brezposelnosti v teku zadnjih let zabredli v morečo budo. Mnogoštevilni mrodbinam primanjkuje vsega: nimajo živil, nimajo kuriva, potrgali, obrabili so obleke, perilo in obutev. Brezposelnosti težko dobiijo kako zaposlitev in če jo, so mezdje tako nizke, da zaslužek komaj zadostuje za stanarino in prehrano, nikakor pa z njim ni mogoče nabaviti sebi, ženi in otrokom potrebne obleke in drugih nujnih potrebščin. Da se v čimvečji meri pomaga v tej nujni sili, je socialno politični odbor mestnega sveta, na podlagi dogovora z zastopniki delodajalcev ter njihovimi stanovskimi organizacijami, sklenil pobirati tekom leta 1935 v mesecih: februar, marec, april in maj, prispevke za mestno »Pomožno akcijo«.

V smislu omenjenega dogovora prispeva vsak

delodajalec za vsakega delavca ali uslužbenca po 2 Din, vsak delavec ali uslužbenec, ki ima nad 600 Din mesečnih dohodkov pa po 1 Din na mesec.

Prosimo, da se delodajalci pri plačevanju svojih in prispevkov svojih delojemalcev poslužujejo priloženih položenic. Prispevki naj se nakazujejo konec vsakega meseca, najkasneje pa do 3. prihodnjega meseca. Delodajalcem, ki nimajo več kakor dva uslužbenca, se pošlje le po ena položenica s prošnjo, naj se prispevek, ki znaša v tem primeru za štiri mesece le 24 Din, plača v enem obroku naprej, da ne bo treba plačevati za tako malenkostne zneske štirikrat poštini pristojbin in da se na ta način denar čimprej zbere za najhujše mesece.

Prepričani smo, da se bodo vsi delodajalci in delojemalci enodušno odzvali temu pozivu in s tem izdatno pripomogli k olajšanju bede brezposelnih in njihovih rodbin.

KAVARNA - dancing - NEBOTIČNIK PUSTNI TOREK

Noč na japonskem, razne prireditve, rajejanje z balončki.

NOVA GODBA
ODPRTO DO 4. URE ZJUTRAJ
UPRAVA

ljanje tort in biskvitov brez uporabe kurjave in prirejanje likerjev — ruska vodka, 10. marca poljski, ruski krofi s čajem.

Velikodušen dar Podpornemu društvu slepih. Cenjena gg. Franc Bonač, dvorni svetnik v pok. in Ivan Bonač, rač. inspektor v pok. sta darovala Podpornemu društvu slepih namesto venca na grob blagopokojnega g. Franca Bonača, vojnega kurata in kateheta 500 Din kot pomoč za slepe. Društvo se najiskreneje zahvaljuje. Prosimo, posnemajte in pomagajte ubogim slepih.

V sredo, dne 6. marca 1935 ob pol 9. ure dalje vrši davčna uprava Ljubljana mesto prodajo zarubljenih predmetov (puške, omar, tehtnica, klobuki, glavniki, suha roba, vo. z diro, aparat za trajno kodranje, kočija, obleka itd.) iz proste roke v baraki na Jegličevi cesti št. 10.

Kavarna »Evropa« priredi danes na pustni torek koncert. Odprto do 4. ure zjutraj.

Sveže dalmatinsko olivno olje. Liter Din 16. Viktor Sober, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 4.

LJUDSKA UNIVERZA

Drevi ob 19.15 bo predaval na državni trgovski akademiji g. sodnik dr. Rajko Stojan o novem socialnem ustroju v Nemčiji.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča nove knjige:

Beloglavček, povest spisal Ernest Claes, poslovenil S. Škerl (Ljudska knjižnica 57 zv.), 40 Din, vezano 50 Din; Nerančula, roman spisal Panait Istrati (Krekova knjižnica), 28 Din, vez. 40 Din; Martyres Christi — 30 poročil o mučenih prvih stoletij z zgodovinskimi okvirjem, spisal dr. Franc Ksav. Lukman, 78 Din, vez. 92 Din; Prirodoslovna in duhovna smer psihologije, spisal dr. K. Ozvald, 16 Din; Podgostje zbornik XXX. letnik 20 Din; Geografija sodobne Evrope, spisal dr. V. Pohinje 28 Din; Burka o jezičnem dohtarju (Ljudski oder), spisal Vrhovec-Smasek 20 Din; Egmont, tragedija v 5 dejanjih po Goetheju poslovenila Mohoričeva (Mala knjižnica) 10 Din; Več kočičastega in lupinastega sadja, spisal J. Priol 3 Din; Jurij Kozjak slovenski janičar, povest, po Jurčicu priredil dr. M. Rupel (Cvetje) 12 Din; Izbor nemškega beriva za šolo in dom, I. del priredil prof. P. Holecšek 32 Din; Oris zgodovine Jugoslovanov, priredil prof. J. Sedivy 40 Din; Pregled občne zgodovine III. del: Novi vek priredil profesor Petelin 12 Din; Galleja — spomini padlega vojaka, priredil Simončič Maks 44 Din; Baskavtizm (Balkanski skavtizem) spisal Peter Prodornik 4 Din. Vse te knjige se naročajo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Škofia Loka

Te dni se je posvečil naš rojak g. Stanko Grims, bivši kaplan v St. Rupertu na Dol., kjer je zelo uspešno deloval, in odšel kot izseljeniški duhovnik med Slovence v Francijo. Idealnemu gospodu želimo največji blagoslov božji pri njegovem delu!

Zanimanje za evharistični kongres je pri nas veliko. Mesec marec bo posvečen predvsem duhovni obnovi. Za moške in fante bodo duhovne vaje v mestni cerkvi, katere bo vodil g. mestni kaplan Križman Andrej z Jesenic; tudi za žene je upati, da bodo imele svoje duhovne vaje. Za vse pa bo obenem to obnovev sv. misijona. — Pripravila se bo posebna procesija na Hribec z javno molitvijo križevega pota. Tudi evharistični križ bomo postavili.

Prav zanimiv slučaj je to, da so med 15 mrlji v januarju in februarju samo ženske osebe.

Mariborske vesti:

Mariborski zdravniki

Maribor, 4. marca.

Včeraj popoldne se je vršil pri Orlu občni zbor Zdravniškega društva v Mariboru. Zborovanja se je udeležil tudi predsednik Slov. zdravniškega društva iz Ljubljane primarij dr. Meršol. Občni zbor je vodil predsednik primarij dr. Mirko Čeruč, ki je podal obširno poročilo o položaju zdravniškega stanu v današnjih razmerah. Ugotavljal je zlasti dejstvo, da ugled zdravniškega stanu v Sloveniji rapidno pada in da naši zdravniki nimajo več tistega vpliva na javno življenje, kot so ga imeli svojočasno. Baval se je tudi z propadanjem zdravniške prakse, ki rapidno nazaduje najbolj na podeželju. Obširno poročilo je podal o skupščini zdravniške zbornice v Ljubljani ter se posebno podrobno bavil z kartoteko ter z razlago § 43 zakona o zdravnikih, v katerem je usodna stilistična razlika med Uradnim listom in Službenimi Novinami. Po uradnem listu se morajo vse zdravniške službe javno razpisati, po Službenih novinah pa se samo morejo, kar je brezmišelnost. O kartoteki je zaenkrat vsaka debata zaman, dokler ne odloči o tem ministristvo zdravja. — Tajnik dr. Milko Bedjanjč je podal izčrpno tajniško poročilo. Društvo šteje

Magdalenci so igrali v nedeljo v dvorani Zdravne gospodarske banke Dobovškovo vesoljg »Rodoljub iz Amerike«. To pot so udarili Magdalenci na pravo struno; s svojo izvršno igrso umeli iz dela, ki je že samo na sebi zabavno, usvariti naravnosti kabineten primer vesoljg, da so takoj našli kontakt s publiko. Priznanje, ki so jim ga dali do solz nasmejani gledalci, je bilo povsem zasluženo.

Milardina dedščina v Mariboru? Mnogo se zadnje dni govori o ogromni dedščini, za katero se poteguje neki tukajšnji mehanik, ki živi v revnejših razmerah. Dedščina je stara že okoli 80 let. Sedaj se iščejo dokumenti in podatki, s katerimi bi dedič lahko uveljavil svoje pravice. Svoj čas so veliko pisali o tej dedščini avstrijski časopisi, nedavno je prinesel obširno poročilo tudi neki krajski časopis, ker so tudi tam iskali dediče. Mariborski mehanik se poteguje za dedščino že več let ter so ga zastopali že nekateri odvorniki, ki pravijo, da obstoja upanje na srečno rešitev. Gre v tem slučaju za uprav fantastične vsote, ki znašajo nekaj sto milijonov zlatih frankov, kar bi bilo v našem denarju nekaj milijard dinarjev.

Bolgari morajo s trga. V soboto se je vršila seja mestnega tržnega odseka, na kateri se je razpravljalo o preobremenitvi mariborskega trga. Sklenilo se je, da bolgarski vrtnarji, ki dovažajo zelenjavo iz Čakovca, ne bodo mogli več prodajati svojih pridelkov na mariborskem trgu.

Smrt kosi. V Wildenrainerjevi ulici št. 8 je umrl krojaški mojster Franc Schwarz, star 68 let. Naj počiva v miru.

Prerazkošno razsvetljen kolodvor. Tako baje sodijo o novem postajališču na Tezmem pri ljubljanski železniški direkciji ter nameravajo sedanjega svetilne naprave izmenjati s skromnejšimi, te pa prenesti v direkcijo. Kakor je pa znano, je teženako postajališče opremila z razsvetljavo mariborska mestna občina brezplačno in je tudi »razkošno« svetilke darovala. Gotovo bi bilo sedaj čudno, če bi se naprave, ki jih je dobila postaja v dar, zamenjavale.

Odgonska postaja v minulemu letu. Lani je mariborska občina odpravila preko svoje odgonске postaje v domovinske kraje 1769 oseb. Največ teh (932) je bilo brezposelnih, 837 pa takih, ki so prestali razne kazni, po večini pogojno od-

Sin:

Ali Ti ni dobro, oče?

Šepetalec: (tiho)

Kašljajte! Kašljajte!

Oče:

Ne morem, sem

pravkar

pojedel **Bronchi** bonbon.

PROIZVOD »UNION« ZAGREB

96 članov. V novem poslovnem letu ima v naročju poučne izlete v zdravilišče za tuberkulozo Klenovnik, v umobolnico Novo Celje ter v zdravilišče za kirurško tuberkulozo na Stol-Alpe v Avstriji. Blagajničarka gospa dr. Mila Kovač je poročala, da je imelo društvo lani 12.000 Din dohodkov in 13.568 Din izdatkov. Premoženja ima 16.175 Din. Knjižničar dr. Fric Vrečko je omenjal, da se je društvena knjižnica fuzionirala s knjižnico bolnišnice, kjer se je uredila čitalnica. V bolnišnici se tudi vršijo demonstracije zanimivih slučajev z vseh oddelkov. Določila se je posmrtnina v iznosu Din 2000, prispevek za pogrebni sklad znaša 50 Din. Članarine plačajo člani s privatno prakso Din 40, sekundariji 20 in stažisti ter volonterji Din 10. Razpravljalo se je o združitvi s Slov. zdravniškim društvom v Ljubljani, ki se je odklonilo. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika primarij dr. Mirko Čeruč, podpredsednik je zobozdravnik dr. Rudolf Kac, tajnik dr. Milko Bedjanjč, blagajničarka dr. Mila Kovač, knjižničar dr. Kreutziger, odborniki: dr. Novak, dr. Lutman, dr. Klasine, dr. Kukovec, dr. Daražio. Namestniki: dr. Vrečko (Ptuj), dr. Steinfelner (Celje), Revizorja: dr. Marin, dr. Vrečko.

pušeni kaznjenci iz kaznilnice. Čudno pada v oči, da je bilo največ izgnancev iz Slovenskih gor, kjer pred 2-3 leti tega pojva niso poznali. To je jasen znak naraščajočega obubožanja teh nekdanjih najbogatejših predelov naše zemlje.

Regulacija Dvočakovce ceste. Znani ostri vogal v Dvočakovi ulici, ki v deževnih dnevih dela pešcem toliko jeze, bo sedaj vendar reguliran. Včeraj so začeli s prestavljanjem plotu ter bodo uredili nov širok hodnik za pešce.

Dražbo občinskih lovišč je razpisalo okrajno glavarstvo Maribor - levi breg dne 18., 20. in 21. marca, vsakokrat ob 9 dopoldne. Dražba naj bi se vršila na podlagi starega zakona za dobo 6 let.

17 jurjev ukradenih. V Vajnu pri Pesnici je bila izvršena velika tatvina. 36 letna dekla Marija Prukmajster, ki je služila pri posestnici Alojziji Lorbeck, je nenadoma izginila. Z njo vred pa je zmanjkalo tudi 17.000 Din, katere je Lorbeckova hranila v omari v spalnici. Bilo je šest tisočakov, 100 komadov po 100 Din ter 20 srebrnikov po 50 Din. Vse izsledovanje tatinske dekle je bilo dosedaj brezuspešno. Mislijo, da je pobegnila preko meje v Avstrijo.

Ropar na dravski brvi. V nedeljo zvečer sta se vračala iz Maribora v Studence 14 letni trg. vaveneec Stanko Ledinek in neki 15 letni dijak. Na dravski brvi je pristopil k obema neznan 18 do 19 let star možki, vrgl Ledineku v oči papirke, pomane s soljo ter mu s silo vzel iz žepa denarnico s 6 Din in double prstan z roke, vreden 20 Din. Ropar je nato pobegnil v smeri proti Studencem.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, 7. marca v uršulinski cerkvi. Ob 5 h po prva sv. maša, ob 5.30 pridiga in ob 6 sv. maša z blagoslovom za žive in rajne duše bratovščine. Vabimo vse častilce sv. Rešnjega Telesa, da se v obilnem številu udeležijo evharistične pobožnosti v uršulinski cerkvi v Ljubljani.

Poizvedovanja

Pa, rjav jazbecar, se je zatekel. Komu je kaj znanega o njem, naj sporoči na naslov: Karel Čel, Ljubljana, Grubarjevo nabrežje 6.

Listička za okrog vrata je v nedeljo revna oseba izgubila na poti od Mestnega doma do vrha Gradu med 18 in 18.30. Najdištel se naproša, da jo proti nagradi odda v upravi »Slovenec«.

Pot k prehladu

vodi največkrat skozi usta. Zato si pogosto desinficirajte usta in grlo z Mr. Bahovevimi

„Smreka“ bonboni

iz smrekovega ekstrakta in mentola, ki ublažijo kašelj in hripavost Zavrtki Din 3'— in Din 5'— v lekarnah in drogerijah.

Apoteka
Mr. L. Bahovec
Ljubljana, Kongresni trg 12.

Kulturni obzornik

Izložba jugoslovanskih knjig v Pragi

V počastitev Masarykove 85 letnice se je včeraj odprla v Pragi razstava jugoslovanske književnosti, ki jo je priredilo 12 znanstvenih korporacij na čelu z jugoslovanskoškoško ligo. Knjige so pripadale predvsem štiri največje praške knjižnice: univerzitetna, narodnega muzeja, slovenska in Strossmayerjeva. Škoda, da je poziv na naše knjižničarje prišel tako pozno (pred par dnevi), da se niso mogli odzvati v tisti meri, kakor bi značjal tako važne izložbe zahteval, in kakor bi mogoče mi sami želeli. Toda, ker poznamo veliko češko kulturo in bogastvo imenovanih knjižnic, in ker so pri aranžiranju sodelovali tudi Slovenci (prof. Murko, dr. Berkopce), smemo biti prepričani, da podaja pravilen razvoj in sedanja podoba slovenske književnosti. Imamo torej popolno zaupanje v aranžma. Nas sedaj samo zanima, v koliko bo slovenska književnost prišla do izraza v javnem mnenju. Zato z zanimanjem zasledujemo vse književne vesti o njej.

»Narodni listy« opisujejo otvoritev razstave, ki jo je v nedeljo, dne 3. marca odprl prof. Jiri Horák, pač največja evropska avtoriteta v primerjalni slovenski književnosti. Poročevalca Vl. Sisa zanima najbolj dve karti, ki ponazorjata vplive zapada in vzhoda na najstarejšo in srednjo jugoslovansko književnost. Takša karta je zanimiva tudi za nas in ugotavlja, da so bili v Jugoslaviji bizantinsko-bolgarski vplivi močnejši kot pa zapadni. Cerkveno-slovenska književnost je zalela Srbijo in Macedonijo; bogomilska Bosno; hrvatsko glagoljstvo Dalmacijo do Istre in Hrvatske. Zapadni vpliv se je pokazal šele v Dubrovniku, ki pa ni zajel naroda, ter šele v Sloveniji,

Hrvatski in majnem delu Bosne. — Druga karta pa ponazorja obseg humanizma in renesanse v Dalmaciji, reformaciji v Sloveniji in zap. Hrvatski, protireformacije v Bosni, vzh. Hrvatski in Sremu, ter okrepe vplive v srednji Hrvatski, dočim je ves ta čas ostala v oblasteh cerkvene slovenske književnosti Srbija, ki se je razvijala politično in kulturno zelo različno od slov. in hrvaških krajev, uspevajočih pod vplivi katoliškega zapada. Potem označuje oddelek za oddelek, ki so urejeni po zgodovinskih dobah in književnih oznakah (najstarejša doba, skupina Dubrovnik, reformacija in barok, prosvetljenstvo, romantika in predrealizem, najnovejša doba do l. 1934). Le prav malo je članarku padla v oči kaka slovenska zanimivost, da samo na dveh mestih: v oddelku »romantika« pravi, da je posvečena predvsem »Črni gori in pesniku Gorskega venca (?) Fr. Prešernu, največjemu pesniku Slovencev«, ter da se pri Slovencih konča razstava z imeni najmlajših: Krefta, Kranjca, Mrzela in Klopčiča. — Posebno je razstavljena jugoslovanska znanstvena književnost (imenuje od Slov. V.Štesko), medsebojni prevodi ter — srbski (?) časopisi. — Časopisne vesti o tej važni jugoslov. razstavi bomo z zanimanjem zasledovali.

Ob tej priliki omenjamo tudi, da se je ravnalet slovenske knjižnice dr. Križek izrazil našemu prijatelju, s pripombo, da sme to obelodaniti, da »slovenske knjige po znanosti pač najlepše med vsemi slovanskimi knjigami.« Ta ugotovitev nas priručno veseli in jo smemo šteti med uspehe te razstave.

Violinski koncert Zl. Balokoviča

Baloković je danes violinski virtuoz, ki si je dobil ime tudi izven meja naše domovine, za kar ga res opravičuje njegove umetniške sposobnosti. Zato pomenja njegov koncert, ki ga je priredil te dni v Ljubljani, pridobitev za naše koncertno življenje.

Violinistova sposobnost umetniškega obliko-

vanja je zgoščena vsa v čisto estetskih vrednotah. Mislim s tem v prvi vrsti na lepoto tona, ki ga ume izvajati instrumentu (neoziraje se na visoko vrednosti njegovih gosli samih). Njegovi toni vsebujejo v svoji zavzetni širini in polni zvočnosti žametne barve mikavno moč. To dejstvo pa se stopnjuje v umetniškovi sposobnosti vezati jih zlasti nabrane v melodične like, ki se zlagajo z vsemi estetskimi zakoni. Tako v njegovih rokah gosli resnično pojo in izvajajo dojemalcu res umetniška doživljaja. Zato je tudi razumljivo, da si je mojster s svojo igrso tako močno osvojil poslušalstvo, da ga h koncu kar ni pustilo z odra. A tudi razumljivo, da je to dosegel zlasti v drugem delu sporeda (Bloch, Novacek, Debussy, Paganini, Simanovski, Suk), čigar glavni oporni stebri za dozezanje učinka so prav lepoti zahtevki z ozirom na sintetično oblikovanje tonov. — Da za vsem stoji tudi neka fluidarna umet. sila, je bilo dano.

A ta sila, ki je pri največjih umetnikih primarna, tu ne pomenja glavnega izhodišča umetniškega ustvarjanja. To je odsevalo s prvega dela sporeda (Vivaldi, Slavenski, Cezar Franck), kjer notranja moč skladb ni bila izčrpana do polne globine. Sestavina tostranske umetniške sile je tudi pravi občutek za stil. A prav v tem pogledu se violinist ni povsem izkazal. Že dejstvo, da je nanizal neposredno tri stilo povsem divergentna dela, temu pritrjuje. Tako obenem, ko je s tem poslušalce prestavljal iz pričetka 18. stol. v neposredno sodobnost in zopet nazaj v romantiko 19. stol. ter jim s tem onemogočal enotno ubranost (do katere itak ni lahko priti), tudi sam ni zmogel prav jasno postaviti posamezne stilne slednosti. Sploh moram ugotoviti, da celotna sestava sporeda za umetnika ni laskava, ker je v njej postavil kot izhodišče zunanjo učinkovitost skladb, in ne njih notranje vrednote, kot je od velikih umetnikov pričakovati. (Spominjam na pianista Orlova). — Kompleks zadnje omenjenih dejstev sicer zelo uspešemu koncertu vsekar ni bil v prid. — H koncu omenjam, da je violinista

ob klavirju spremljal Hellmut Baerwald, ki se je izkazal za dokončno spretnega pianista in je violinistu skoro nekoliko pretirano stal ob strani.

Velika umionska dvorana je bila dosti dobro zasedena.

★

Sveto uboštvo je geslo ene izmed pariških slikarskih razstav v letošnji sezoni, ki jo prireja tri-deset evropskih umetnikov. Geslo zanjo ni bilo izbrano v versko simboličnem smislu, pa se je vendar večina umetnikov znašla v religioznih in bi-bličnih motivih. Najpogostje oživljajo platna te lepe, redke razstave motivi in zgodbe iz življenja asiškega siromaka, ki pod njegovo podobo kaže, o apoteozo nadnaravnega smisla v tem najpogostejem in najbolj razširjenem socialnem stanju današnjih dni. Na razstavi srečujemo med neznatnejšimi tudi velika imena današnjega evropskega slikarstva: Gogere, Pierre Dubrel, Hermine David Moise, Kislign, ki dajejo poleg gesla razstavi značaj velikega dogodka.

Zadušnico za kino, odnosno za njegove sodelavce vseh vrst, umrle v letu 1934, so imeli pred nedavnim v Joinvilleu, kraju največjih evropskih filmskihateljcev. Joinville ni samo središče francoske filmske industrije, temveč nahajamo tam tudi evropske podružnice velikih ameriških družb. Zadušnico, ki se je udeležil ves tamošnji filmski svet, je imel župnik cerkve svete Ane, ki je v spomin-skem govoru ob tej po svoji nenavadnosti pretresljivi svečanosti omenil vse žrtve človeške usode in dela, ki daje ljudem fantastični poklic sence na platnu. Med temi imeni srečujemo filmske igralce, kakor Jean Angelo, Firmin Gernier, pisateljev manuskrptov kakor dramatika Alfreda Savoirja, režiserjev kakor Jeana Vigeja in Rogerja Liona, filmskih podjetnikov kakor Charlesa Jourjona, operaterjev, ki so zgoreli v projekcijskih kabinah in še celo vrsto ljudi, ki so bili s francoskim filmom v večji ali manjši zvezi...

Žrtev brezposelnosti in zime

Maribor, 4. marca.

Iz Črne nam poročajo o zagonetnem dogodku, o katerem se sedaj v tamokšnji okolici splošno govori. Rudar Roman Golobinjak iz Črne je kupil v okolških gozdovih dva ter se je odpravil v hosto pogledat, kako je z nakupljenimi drevesi. Pri tem je naletel kakih 100 metrov vstran od poti, ki vodi od posestnika Jakoba Mlinarja skozi hosto v Črno, v malem potoku na truplo nepoznanega moškega. Ležal je v potoku z obrazom navzdol ter bil zmrznjen, da je bilo truplo trdo ko rog. Obvestil je o najdbi oblasti in na lice mesta se je podala komisija, ki pa zagonetke ni mogla rešiti. Nihče ni mogel mrtveca prepoznati,

našli niso pri njem nobenega papirja ali kaj drugega, da bi se dalo sklepati na kraj, iz katerega prihaja. Imel je v žepu le 12 Din drobiža. Mrtvi neznanec je star približno 40—45 let, imel je sive ostrizene lase, okrogel obraz, kratke redke brke, zdrave zobe, oblečen pa je bil v temno obleko in ponošen plašč. Nobenih sledov ni bilo najti, da bi umrl nasilne smrti. Smatrajo, da je bil kak brezposeln iz daljnih krajev, ki je iskal dela ali prosjačil, pa ga je zatekel zimski vihar v gozdu. Zgrešil je pot in po dolgem tavanju našel nesrečno smrt v snežnem zametu. Sedaj, ko se je sneg stajal, so žrtev zime in brezposelnosti našli ljudje in neznanca oskrbeli vsaj počivališče v blagoslovljeni zemlji.

»Slovenci in spomeniki«. Ako se pa, g. doktor, želite prepričati o pomenu naše akcije, smo Vam potom privatne korespondence vedno na razpolago. Prepričani smo, da ste le vsled nepoznanja obmejnih razmer, razlili na nas Vašo ironijo. Naše mnenje pa je, da bi namesto Vašega zapovednega članka dali raje pravočasno pobudo za anketo vseh obstoječih akcijskih odborov, na kateri bi se lahko tozadevno razpravljalo. S to pobudo bi lahko splošni akciji koristili, tako ste ji pa po našem mnenju le škodovali. — Akcijski odbor za postavitev spomenika blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju — Črna pri Prevaljah.

— Reke ponekod naraščajo, drugod upadajo. Poročilo hidrotehničnega oddelka gradbenega ministrstva o stanju naših rek pravi, da je nevarnost povodnji večinoma minila. Nekatere reke, zlasti Sava, Tisa in Neretva, so na več krajih prestopile bregove in se razlile po zemljiščih, vendar večje škode te povodnji niso povzročile. Največ je bilo škode v področju nereguliranih rek v južnih in zapadnih krajih porečja Morave in Vardarja. — Iz Črne gore pa poročajo o velikih povodnjah ob Skaderskem jezeru. Zlasti je narasla reka Černojeviča, ki je 1 meter visoko poplavlila mesto Reka Černojevič. Večina prebivalstva se je morala umakniti iz svojih stanovanj. Po vsej Črni gori še neprestano dežuje, v višjih predelih pa sneži, tako da je nevarnost splošne povodnji zmerom bolj grozeča. Vse naselbine ob Skaderskem jezeru so pod vodo. Mesto Virpazar so povsem evakuirali.

— Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljah, živčnih bolečinah, trganju v udih, stori te dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Frans Josefove« grenčice.

Celje

»Gostovanje Katje Delakove odpovedano. Katja Delakova, ki bi imela gostovati v Celju, ne pride, ker predprodaja vstopnic ni uspela.

»Tudi ponovitev ljudske igre »Deseti brate« v nedeljo popoldne je lepo uspela. Kakor prvič, so tudi sedaj prijatelji ljudskega gledališča skoraj napolnili veliko dvorano Ljudske posojilnice. Igralci kakor tudi orkester so tudi pri reprizi nudili občinstvu čimveč užitka.

»Prepoved prodaje sladoleda, peciva in slaštice po mestnih ulicah. Mestni svet je v svoji seji z dne 31. jan. t. l. sklenil, da se iz higijskih ozirov prepove uporaba mestnih ulic za ambulanto prodajo sladoleda, peciva in slaštice. Zoper ta sklep imajo po § 143. zakona o mestnih občinah pravico pritožbe člani mestne občine, ki smatrajo, da nasprotuje odločba veljavnim zakonom in zakonskim nalogom oblasti, v roku 15 dni na kr. bansko upravo v Ljubljani. Rok začne teči po preteku 5 dni po dnevu objave tega razglašja na uradni deski mestnega poglavarstva. Pritožbe je vlagati pri mestnem poglavarstvu.

»Predavanje za rezervne oficirje. Mestno poglavarstvo opozarja vse gg. rezervne oficirje na predavanje 9. marca t. l. ob pol 7 zvečer na istem mestu kot zadnjič. Gg. naj pridejo nekoliko prej, da bo mogoč točen začetek. Udeležba obvezna.

»Umrl je včeraj v celjski bolnišnici 22-letni trgovski pomočnik Vizovisek Mihael iz Gotovelj.

»Zopet krajevo kolesa. Nekaj časa so bila kolesa varna pred njihovimi nelegalnimi prijatelji. Zadnje dni so pa tatovi zopet oživel in sta

bili ukradeni izpred neke gostilne v Prešernovi ulici dve kolesi.

»Mladi sta zašli. V nedeljo sta bili aretirani 20-letni delavki Z. Marija, doma nekje iz laškega okraja, in S. Frida iz Trnovelj, ker sta že dalj časa kradli po Celju in okolici kokoši, jajca, krompir itd. Obe sta tatvine priznali.

»Cirkularka mu je razmesarila roko. Sentočnika Ivana, 46-letnega žagarja pri Simonu Kompošu iz Lateš pri Vojniku je zgrabila cirkularka in mu razmesarila desno roko v komolecu.

Ptuj

»Gnusen zločin. Pred dnevi je bil na javni cesti blizu vasi Selce izvršen zverinski zločin, ki je vznemiril prebivalstvo cele okolice. Ko so se vračale tri deklice iz šole pri sv. Rupertu v Slov. goricah na svoje domove v Selce, se je nenadoma pojavil na glavni cesti neznan tujec, pograbil eno teh deklet in jo vlek v bližnji gozd in tam izvršil nad dekletom grd zločin. Pokušanje je nastavljal svoji žrtvi nož na vrat, da se ni upala kricati. Po izvršenem zločinu je zver v človeški podobi zbežala neznanu kam, pustivši svojo žrtev, ki se je medtem onesvestila. Medtem sta ostali dve deklici, ki sta od strahu zbežali proti domu, obvestili svojce svoje tovarišice. Ti-le so spravili otroka, ki se je nahajal v obupnem stanju, na dom odnose k ptujskemu zdravniku dr. Brumnu, ki je ugotovil težke telesne poškodbe. Uvedena je obširna preiskava in je upati, da pride zver v roke pravice.

»Poroke. V prostiškiji cerkvi v Ptujju sta se poročila Andrej Lozinšek, hlapec, in Ana Brumen, kuharica, oba iz Ptujja. Pri sv. Vidu pa sta stopila pred altar Viktor Peklar, pos. iz Sv. Marka, in Cecilija Verdinjek, vdova iz Sv. Vida pri Ptujju. Bilo srečno!

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 5. marca: 11.00 Solška ura; Bolgarske narodne in umetne pravljice (gospa Minka Kusova) 12.00 Smešno se, to je najbolje! (Ploš'e) 12.30 Poročila 13.00 Čas, Ti prešmentani gode! (Ploš'e) 13.00 Otroški kotiček (Ivo Zor) 13.20 Slagelj s spremljanjem ki are 13.40 Nemška (dr. Kolarič) 13.50 Pravna ura (dr. Knaflič) 14.00 Nacionalna ura 14.00 Čas, Je blaj list, prigram za sredo 14.10 En doiz mišmaš, kar ho'š imat, poslušaj, nživaj vsak pustni pajdaš! (Kuplet in dvotipi in rola-ba za ples in igrice in posni in ploš'e razne vmes.) Vmes čas in poročila.

Drugi programi:

Torek, 5. marca, Belgrad: 20.40 Simfonični koncert 22.30 Ploš'e — Zagreb: 20.30 Pejce 21.00 Igra 21.30 Narodne pesmi 22.15 Jazz — Dunaj: 17.25 Pesni in arje 18.30 Kmečki predpust 19.15 Mo'erna zabavna glasba 19.30 Ljudska igra s petjem 22.30 Operna šala o Stranovcu 22.40 Netopirju 23.00 Klavirski in orgelski glasbe — Budimpešta: 18.40 Ciganška glasba 20.00 Glasba za violo da gumba 21.00 Budimpeštanski predpust — Milan-Trst: 17.45 Laka glasba 20.45 Opereta »S'ovo od mladosti, Pietri 21.15 Plesna glasba — Rim-Bari: 17.15 Zabavni koncert 21.00 Prens opere — Praga: 19.30 Prens opere 22.15 Ploš'e — Bratislava: 19.30 Ukrajinske narodne pesmi 20.00 Vojaška godba 20.45 Igra — Varazna: 20.00 Plesna glasba 21.00 Predpust na »čehli 22.00 Plesna glasba — Berlin: 18.30 Nesmrtni harlekini 20.10 Köln — Kölnberg: 19.00 Ploš'e 20.15 Operni orkester — Hamburg: 19.00 Vse narobe 20.10 Domač vesel večer — Bratislava: 21.30 Königsberg — Linz: 18.45 Ploš'e 20.10 Iz torka v ardo — Köln: 19.00 Stuttgart 20.10 Slovo od kölnskega karnevala — Frankfurt: 19.00 Stuttgart 20.10 Pustna noč — Stuttgart: 19.00 Plesna glasba z veselim vložki — Monokoro: 19.00 Radijski »večer 20.10 Vesel večer — Zürich: 19.45 Vesel večer 22.10 Plesna glasba.

DRAMA — Začetek ob 20

Torek, 5. marca: Sluga dveh gospodov. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

OPERA — Začetek ob 20

Torek, 5. marca: Zdal vam čem zasigram... Izven. Globoko znižane cene od 36 Din navzdol.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 5. marca ob 15: Janko in Metka. Otroška predstava. Znižane cene.
Sreda, 6. marca ob 20: Veseli kmetič. Red A.

Do 20% več svetlobe

za manj
denarja
TUNGSRAM
nitka v dvojni vijajnici
svetlobna množina v dekalumenih

Naznanila

Ljubljana

1 Kulturni odsek KA za frančiškansko župnijo vabi na redni sestanek drevi ob 20. Predaval bo g. prof. Pengov, in sicer: Pački in orjaki v kraljestvu gospe Flore. Pridite vsi člani in prijatelji!

1 Šiška. Drevi ob 20 se v samostanski dvorani povi veseloigra »Roksi«. Vljude vabljeno!

1 Obrazi gora. Opozarjamo vas na alpinsko predavanje, ki bo v četrtek, 7. marca ob 20 v dvorani Delavske zbornice. Predavalec nam bo podano v recitalu, ki je sivejstvarna. Vsebi bomo zoro z vrha in iz doline, v viharju in soncu, vzpon in sestop, pozimi in poleti. Tudi ime predavatelja L. Bučerja, znanega v alpinskem svetu, nam jamci za provosten užitek. Vstopnina minimalna.

1 Predavanje v društvu »Pravnik«. V sredo, 6. t. m. priredi društvo »Pravnik« točno ob 18 v Justični palači, dvorana št. 79, predavanje g. vsuč, prof. dr. Jur. et dr. h. e. Metoda Dolence o temi: V priročniku zopetne novellizacije kazenskega postopnika. Vabijo se vsi člani in prijatelji društva, da se tega zanimivega predavanja v čim več številu udeležijo.

1 Kino Kodolovo. Danes ob 16.30 in jutri ob 20 dva sporeda: »Pleska Barberina« (Lil Dacover) in »Orionane ljubozni« (Pavel Hörbiger, Lucija Engliš) ter več prelizer. (Predstava drevi ob 20 je razprodana.)

1 Spored koncerta v prostoru 85 letnice češkoslovaškega predsednika T. G. Masaryka je naslednji: Smetana: Predlaga k operi Libuša. Izvaja simfon. orkester. Slavnostni govor. Govori dr. Egon Siar, predsednik češkoslovaško-jugoslovaške lige. Kraus: dva ljudsko-srbska pjesa za orkester. Gutovae: Simfonijske kolo za veliki orkester. Janacek: Taras Bulba. Simfonična pesna za veliki orkester. Dvoenk: Te Deum za soli, mešani zbor in orkester. Sopran solo poje gđ. Zvonimira Zapeveva, bas-solo ravnatelj Julij Beteto, mešani zbor — zbor Glasbene Matice. Orkestralne točke izvaja pomnoženi operni orkester, koncertni spored vodi ravnatelj Mirko Polič. Slavnostni koncert priredi Glasbena Matica ljubljanska na inicijativo in pod protektoratom ljubljanske češkoslovaške jugoslov. lige. Vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

1 Obširna predavanja o avtohemem varstvu je predloženo na sreč. 6. marca ob 8 zvečer na Tehniški srednji šoli. Vhod v predavalne prostore je pri glavnih vratih Tehniške srednje šole.

1 Nočno službo imajo lekarnar: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Gartner, Moste.

Maribor

in Pevsko društvo »Jadrane« ima v nedeljo, dne 10. t. m. ob 9 rečni letni obilni zbor v društvenih prostorih v Narodnem domu (vhod iz Kopališča in iz ulice). V Društvu »Danica« priredi v nedeljo, 10. t. m. ob 5 popoldne veseloigro »Čarjeva teta« v treh dejanjih. Preskrbite si pravo asno vstopnico, ki se dobi v društvenih prostorih.

in »Mladi pod zemljo«. Člani stolne Fantovske in katoliške akcije bodo vzpizorili v nedeljo, dne 10. t. m. v dvorani Zdravne gospodarske banke versko igro iz prvih časov kršanstva »Mladi pod zemljo«. Predprodaja vstopnic v posrednici Cirklove tiskarne, Aleksandrova 6.

Drugi kraji

Gasilna četa na Bregu pri Kranju bo gostovala v Smartinslem domu v soboto ob 20 in v nedeljo, dne 10. marca ob 15 z lepo ljudsko igro s petjem v šestih slikah: »Čarski sel«, prireditelj od g. I. Redenšek.

— Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« voda prijetno učinkovito domače zdravilo. ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno.

Dr. V. Korun:

Revolver, pustni večer in prijatelj Janko

Bilo je v dobi, ko smo služili vojake v stari Avstriji. Tako sva služila jaz in moj prijatelj Janko v Gradeu kot enoletna prostovoljca, kakor so se tedaj imenovali oni, ki so se pripravljali za čin rezervnih častnikov. Poveljeval pa je tisto leto oddelku prostovoljcev major Limbach, mož, ki je bil v službi strog in zapoveden, doma pa je bil manj oblasten. Tam je zadrževala njegova gospa soproga.

Bila pa je tedaj pri vojakihi navada, da sta se pustni terek in pepelnica smatrala za nekaka praznika. Vsaj prostovoljci nismo imeli ta dva dni ne šole ne vezbanja. Sploh se v tem času ni prikazal noben častnik v vojašnici. Zato so se tisti, ki so imeli denar, že vnaprej veselili pustnega večera, ko so se lahko udeležili veselja, ki jih je bilo v mestu vse polno. Tako tudi Janko, ki si je že več tednov delal načrte, kako se bo zabaval. Zal pa jih je delal brez računa na zlo usodo. Na pustno soboto ga je bil namreč major pozval, naj razdene armadni revolver na posamezne dele, naj navede njih imena in dele spet sestavi. Janko je sicer revolver razdelil, a imen delov ni vedel in tudi sestaviti ga ni znal. Tedaj je pa zagrmelo nad njegovo glavo, da se je učilnica stresla, in naposled kazen: en teden zapora v vojašnici.

To je bila sicer ena najhujših vojaških kazni: saj je bil kaznovanec za drugo prost, samo iz vojašnice ni smel. Vendar za Janka je bila občutna, ker je, služeč na svoje stroške, imel stanovanje zunaj vojašnice, zlasti pa, ker bi ne mogel pustiti obhajati, kakor se je bil namenil.

Na pustni večer se pa že ne bom poklil v

tej smrdljivi podrtiji, se je rotil. »Pri tristo vragih, da ne; četudi »starl« od jeze počni in me zaslišaj za vse štiridesetdanski post.«

»Kaj pa hočeš? Saj ti tovariš, ki bo imel ta večer nadzorstvo pri oddelku, ne bo dovolil izhoda, sem ga opozoril.

»Zato pa veš, kaj sem si domislil? — Narednika podkupim, da določi tebe za to službo. Tebi je tako ali tako vseeno, ker ne nameravaš nikamor iti. Tako boš vsaj lahko v miru guli večbovnik.«

»Kaj pa, ako te zasačijo pri uskoitvu? Potem tudi meni ne uide temnica.«

»Kdo me pa če zasačijo? Saj vendar noben častnik ni tako neumen, da bi na pustni terek rajši stikal po vojašnicah kakor po plesalnicah, me je prepričeval. »Starl« bo pa itak v kavarni sedel pri kartah kakor navadno. In če sem do slej imel srečo pri vseh svojih vragolijah, upam, da jo bom imel tudi pri tej.«

»Pri revolverju te je pa le pustila na cedilu, sem mu poklical v spomin.

Nasmejale se je in rekla: »Zato ga pa naj vrag vzame z vsemi njegovimi deli vred!«

Seveda sem njegovi želji ugodil, četudi bolj po sili ko po volji. Kaj sem pa hotel? Ko ni šele nameraval narednika podkupiti, temveč ga je že bil podkupil, tako da mi ni preostalo drugega, nego molče službo prevzeti.

Na pepelnico jutraj pa pride ves zaspan in zaskrbljen v vojašnico. »Ali me je kdo pogrešil?« je hlastno vprašal.

»Nihče, sem odvrnil.

»Dobro! Ampak od druge strani mi preti nevarnost. Gumpec, naj bi bil šel rajši v kak kabaret, kakor drugi prostovoljci. Pa ne vem, kaj me je neslo baš na elitni meščanski ples: menda ničemurnost, da bi se postavil v novi uniformi. Zato bo pa sledila pokora. Jaz sem že

pripravljen nanjo, pa tudi tebi utegne slabo preiti, razen ako me naznaniš. Vendar tega ne boš storil; ker mogoče je le, da babnici ne bosta izklepetali.«

»Kakšni babnici? In kaj izklepetali?« sem postal radoveden.

»Ne vem, kako bi rekel: ali je sreča ali nesreča, kar sem doživel; zaenkrat se čutim srečnega. No, pa poslušaj! — Precej ko sem vstopil v plesno dvorano, sem zagledal lepo gospo s še lepšo hčerko. Grem k njima, se predstavim in prosim za ples. Tedaj pa, kdo misliš, da sta bili? Limbachovi. Kar pogrelo me je, ko sem to slišal. »Gospod prostovoljec!«, je rekla gospa, »najino ime vam je gotovo dobro znano. Kaj ne?« Seveda, gospa, ko je gospod major moj poveljnik. — In ne vem, kak zlojed me je obsedel, da sem brez vsake zveze izustil še tole hinavščino: »Prav dober gospod je; natančen, pa prav dober.«

Nasmehnivši se tej moji neumestni in ne-taktni odgovoriti, se me je gospa oklenila in zavrtela sva se po plesišču. Tako sem se zabaval celo noč, plesoč zdaj z gospo mamco, zdaj z gospodično Adelo. In ker sem čutil, da jima je moja družba ljuba, se kar ločil nisem od njiju, tem manj, ker me je vedno bolj vleko h gospodični.

»Pa si ju vendar prosil, da bi ne pravili »staremu« o tvoji navzočnosti na plesu?« sem ga prekinil.

»Kaj pa misliš? To bi bilo nevojaško. Ti si pač še zmeraj neprekvašen civilist. Ali ne veš, kaj pravi major? — Da je za vojaka najhujša psovka, če se mu reče, da je civilist. Vojak mora pogumno sprejeti kazen za pregrešek, ki ga je storil.«

»Le norčuj se! ga zavrnem. »Te bo norčavost že minila, kadar boš sedel v temnici, pa še jaz zaradi tebe.«

»Kar obupati mi pa tudi ni treba, se je to-

lašil. »Saj sem jima dal razumeti, da bi mi bilo ljubo, ako bi major ne izvedel, da sem bil na plesu; toda povedal nisem, zakaj. Ne zanesem se pa ne. Saj veš, kaj so ženske. Težko, da bi molčali.«

Ko smo naslednji dan imeli nauk o orožju, o čemer je predaval major, sva z Jankom v strahu pričakovala, kdaj bo zagrmelo. Pa čudo! Nič takega. Samo ovrknili naju je nekajkrat s srditim pogledom. Proti koncu ure pa pomoli Janku revolver rekoč, naj ga razdene. Danes pa je bil dobro pripravljen. Gladko ga je razdel v posamezne dele, oddrdral njih imena in dele spet sestavil. Nato je major nekaj zamrmral in ga odslavil.

Kmalu potem je Janko srečal Adelo na ulici. »Lepe reči ste napravili!« so bile njene prve besede. »Zakaj pa niste povedali, kako je bilo z vami, da bi bili z mamco molčali? Vi ne veste, koliko truda naju je stalo, da sva izsilili od očeta vaše pomilosoženje.«

Nehvaležnost pa ni bila Jankova slaba stran. Tako se je tudi Adeli izkazal hvaležnega za to uslugo: Zaenkrat si je z njo samo dopisoval; ko je po nekaj mesecih slekel vojaško suknjo, je začel zabajati na njen dom; po dovršenih vseučiliških študijah pa je prosil njene roke.

Tedaj je major prvič omenil oni pustni večer. »Zapomni si, Janko!« je rekel. »Vsak pregrešek zasluži kazen. Takrat si se ji sicer odtegnil. Doleti te pa zdaj s tem, da dobiš našo mamco za teta.«

Ko sem se po nekaj letih z Jankom sestel sem ga vprašal: »Kako je pa s tisto kaznijo, ki ti jo je tast napovedal ob snubitvi?«

»Ni tako hudo,« je odgovoril. »Sicer pa ne komu moram tako ali tako biti pokoren; če nimam lašče, moram biti pa ženi. No in semterjta malo pridige mi nič ne škoduje. — Saj me poznaš.«

V gorah kolonije Eritreje

En dan v vroči italijanski koloniji črne Afrike

Italijanske čete, preden se v Messini vkrcajo na ladjo, da se odpeljejo v Abesinijo.

V časopisih beremo, da Italija pošilja svoje čete v Eritrejo, kjer jih izkrcava v Masavi, glavni luki italijanske kolonije Eritreje. V tej zvezi bo vsakogar zanimal popis nekega časnika, ki je iz Masave potoval v eritrejske gore.

Vozili smo se iz Port Sudana skozi kanal Masava. Noč je ozračje le malo ohladila. Stali smo na mostičku in z ostrimi stekli iskali svetlobo Masave. Končno smo zagledali svetilnik: rdeče in zelene lučke nad vodo. Naša ladja je obstala in le šumenje vode je pričalo, da veliki ladijski motor še deluje. Skozi tiho tropsko noč zaslišimo šumenje bližajočega se motornega čolna. Na ladjo je splezal italijanski pilot in vodil ladjo v luko. Ladja je previdno nadaljevala svojo pot, luči iz luke so se približevale. Z obrežja zaslišimo klice, Veriga, na kateri je viselo sidro, je zarožljala, motor se je ustavil: prišli smo v Masavo, vrata v italijansko kolonijo Eritrejo.

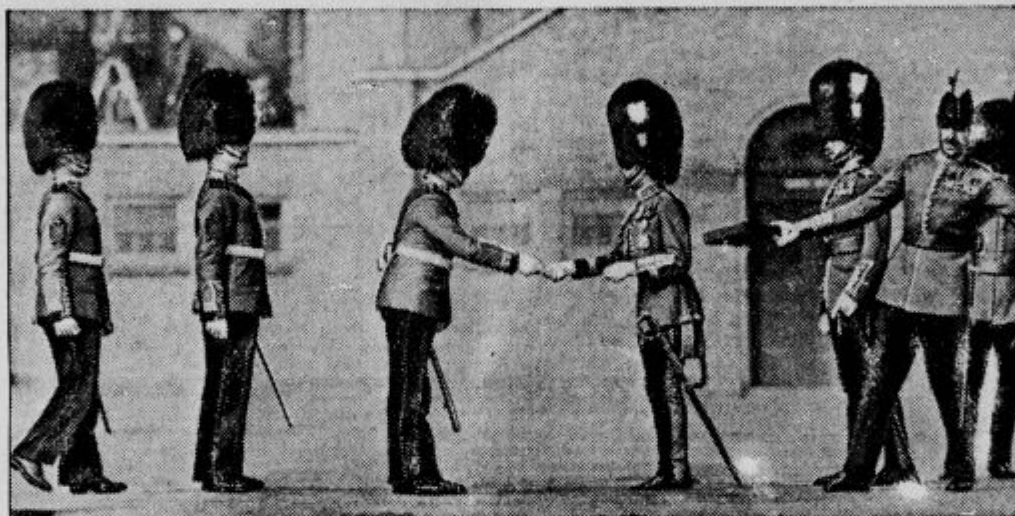
Indska posadka naše tovorne ladje je vozila od Sueza v Džibuti in v Aden. Mladi italijanski agentje so prišli na krov oblečeni le v srajco in hlače, a so se kljub temu neznansko potili. Vročina je bila strašna. Radi so popili kozarček whiskyja, ki najbolj ugasi žejo v teh tropskih krajih. Prenočili smo kar na mostičku, kjer nam je sudanski dečko pripravil postelje. Ob jutranji zori smo hoteli oditi na suho. Spati nismo mogli. Vroči zrak nas je težil in niti vetriča nismo čutili. Nepremično smo ležali, iz naših teles je znoj kar curljal. Končno se je zdnilo. Belkasta meglica je pokrivala obzorje in nam onemogočala vsak razgled. Iz te medle svetlobe se nam je počasi posvetila bela hiša vladnega poslopja. Na njej se je vila italijanska zastava. Šeasoma smo zagledali male evropske hišice. Daleč za njimi so stale kočje domačinov. Na cesti, ki se zgublja med griči, je počasi vstajalo življenje. Tovorni vozovi so začeli voziti tovore v luko. Lokomotiva je brizgala. Masava se je prebudila.

Veliki krepki črnici so veslali naš čoln do brega. Sredi cele vrste črnih radovednežev, ki so nas kričaje obkolili, smo šli na železniško postajo. Naš vlak, s katerim smo se hoteli za nekaj dni odpeljati v Asmara v eritrejskem gorovju, je kmalu odšel. Z njim smo se hoteli rešiti neznozne vročine ob obali in se ohladiti v hladnejših eritrejskih gorah. Postajica je bila polna ljudi: med ponosnimi Abesinci z velikimi klobuki in solčniki so se drenjale krepke postavbe črncev, ki so v svojih košarah prenašali vse svoje imetje.

Vozili smo se. Ventilator se je zaman pri-

zadeval, da bi naš vagon shladil. Za brisanje potu smo porabili že vse žepne robce. Lokomotiva je sopihala, vročina je pritiskala. Postaja za postajo — končno smo zagledali gore. Zrak se je shladil, lažje smo dihal. Hladna studenčnica nas je veselo osvežila, saj smo doslej ves čas pili borno vodo iz toplih shramb naše ladje. Sočno zelenje je pokrivalo gore in prepade, ki so viseli ob železnici.

V Asmari so nas pozdravljali v belo obleko oblečeni častniki. Asmara je čedno mesto ter upravni sedež eritrejske kolonije. Čedni vrtički

Angleški prestolonaslednik, ki se je z daljšega popotovanja vrnil v London, se je udeležil parade svojega gardnega polka in je pri tej priliki odlikoval več častnikov.

Kitajska vljudnost

Bogata in ugledna gospa je nekoč v Berlinu bila povabljena v imenitno kitajsko družbo. Povabljena je bila na kitajsko večerjo, jedla najboljša kitajske jedi ter poslušala kitajsko godbo. V tej kitajski družbi so bili zastopniki izbrane kitajske aristokracije, kateri so se tako spoštljivo vedli, da tega spoštovanja do žensk Evropeci sploh ne poznajo. Gospa je bila vsa srečna, ko je videla, kako nežno in spoštljivo govorijo Kitajci z žensko in o ženski. Poleg gospe je pri mizi sedel mlad ljubezniv Kitajec. Govorila sta med seboj angleško. O marsičem sta se pogovarjala, tudi o starosti.

»Pri vas Kitajcih si pa res ne znam poma-

gati,« je rekla gospa. »Nikakor ne morem ugotoviti, koliko je kak Kitajec star. Ali se vam z Evropejci tudi tako godi?«

Kitajec je gospo ljubezljivo poslušal, se smehljaj in jo spoštljivo gledal. »Molčite,« je vprašala gospa. »Bojite se mi odgovorjati. Da vam olajšam odgovor, vam kar povem, koliko sem stara. Evropejcu bi nikdar ne povedala, da sem 30 let stara... No? Ali mislite, da sem starejša?«

Silno začuden jo je Kitajec pogledal ter se začel smejati. »Že dobro, že dobro! Ne uganjajte komedije. Vaša vljudnost je že pretirana. Le kar

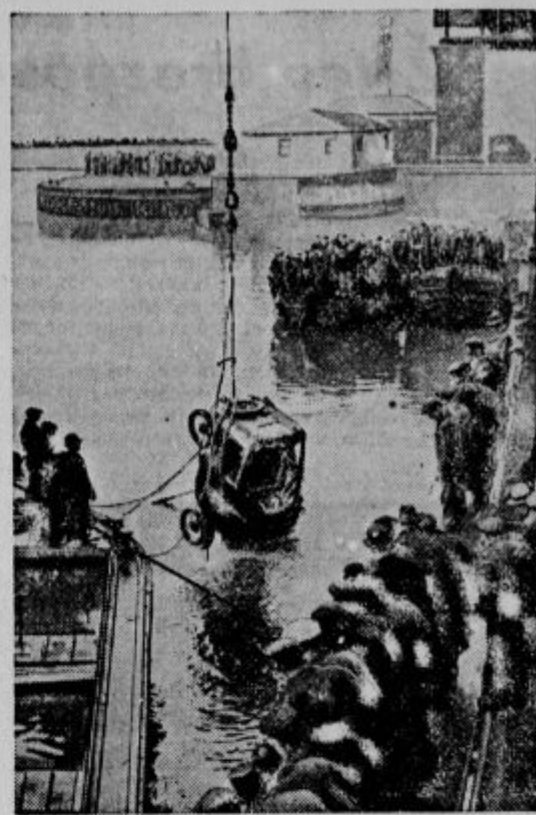
gospoda in tekel dalje. Množica je postajala čedalje gostejša in neprodinnejša.

Tam! Tam je bil mož s trdim klobukom! Ojomeno, ne daleč od njega pa je bil še eden! Emil je komaj vlekel kovčeg za seboj. Najraje bi ga bil postavil na tla in ga pustil. A potem bi mu še tega kdo ukradel. Nazadnje se je vendarle približal trdemu klobuku. Najbrž bo ta! Ali je? Ne. Tam je bil drugi. Ali je ta? Tudi ne. Mož je bil premajhen. Emil si je kakor Indijanez spretno utiral pot skozi množico. Glej, tam! Ta je pa prav gotovo. Hvala Bogu! Pravkar se je prerinil do izhoda in strašno se mu je mudilo. »Le počakaj, potepuh!« je zarenčal Emil. »Zdaj mi ne uideš!« Oddal je vozni listek, vzal kovčeg v drugo roko, stisnil šopek pod desno poduško in stekel za možem po stopnicah navzdol. Zasledovanje se je pričelo.

Sesto poglavje

Proga cestne železnice 177

Najraje bi se zagnal v malopridneža, se razkoračil pred njim in zakričal: »Denar sem!« Pa ni bilo videti, da bi se mož takoj vdal in mu krotko odgovoril: »Od srca rad, ljubček moj. Kar vzemi ga! Nikoli več ne bom kaj takega storil.« Tako enostavno to ne bi šlo. Najvažnejše je bilo zdaj, da mu mož ne izgine izpred oči.

Pojasnjena skrivnostna smrt. V angleškem mestu Bristolu je l. 1933 izginil neki meščan. Kratkotrajno je izginila za njim vsaka sled. In nikdar ne bi bili dognali skrivnosti njegove smrti, ko bi se te dni ne bilo sidro neke ladje zapletlo v nekaj težkega v morskem dnu. Ko so sidro s silo dvignili, so dvignili iz vode tudi avto, ki je v morju že dolgo ležal. Bil je avto pogrešanega Bristolca, kateri je očitno z avtom vred padel v morje in utonil.

Ponošen predmet

Nek učenjak se je pred kratkim vračal iz tujih dežel v svojo nemško domovino. Ko je prišel na nemško mejo, so ga ustavili nemški cariniki ter vso njegovo prtljago dobrodu preiskali. Vse drugo je bilo v redu, ko pa so prišli do človeškega okostja, katero je učenjak nosil s seboj, si cariniki niso znali pomagati. Tega »predmeta« namreč v carinskih postavkah ni. Poklicali so na pomoč šefa carinarnice in z združenimi močmi tuhtali, kako bi to stvar rešili. Končno so ugotovili, da je najbolje, če razglase človeško okostje za »ponošen predmet«, kar so tudi storili. Ker od »ponošnih predmetov« ni treba plačati nobene carine, je učenjak s svojim mrtvacom lahko srečno odnesel pete.

★

Zelo uslužno. »Jaz ljubim vašo hčerko, gospod profesor, in ne morem brez nje živeti!« — »Že dobro, pripravljen sem poravnati pogrebne stroške.«

Sedem let moraš na enem kraju ostati, ako hočeš ljudi prav spoznati. Slomšek.

»... in prihajam s konference, kjer smo obravnavali splošno razorožitev...«

povejte, koliko mislite, da sem stara? Ali dvajset ali osemnajst...? Ves presenečen je Kitajec dvignil glavo.

»Toda...«, je zašepetal mladi Kitajec. »Kaj pa mislite milostljiva gospa...?«

In s spoštljivim pogledom je pristavil: »Mislim, da ste saj 30 let stari, tako modri ste, tako pametni in izobraženi!«

Roman za mlade in stare

15

EMIL IN DETEKTIVI

Spisal E. Kästner, poslovenil M. Kunčič.

»Drugič pa bolj pazi nanj,« bi ga osorno zavrnil in mu veleli: »Izvoli spet vstopiti! Kako se pišeš? Odkod si? Potegnili si za varnostno zavoro in ustavil vlak — kazen ti ne uide! Tisoč dinarjev boš plačal. Račun pošljemo na dom.«

V brzem vlaku bi človek vsaj lahko stekel iz voza v voz, od enega konca vlaka do drugega, tja, kjer je službeni oddelek, in priglasi tatvino. V takem-le polžjem vlaku pa mora človek potrpežljivo čakati, da pridejo do prihodnje postaje, medtem pa je mož s trdim klobukom že bogveje! Niti imena postaje, kjer se potepuh izstopil, ne ve. Koliko utegne biti že ura? Ali bodo kmalu v Berlinu? Mimo oken so romale velike hiše in vile s pisanimi vrtovi in za njimi spet visoki, umazano rdeči dimniki. Nemara je pa že to Berlin? Na prihodnji postaji bo poklical sprevednika in mu povedal vse. Sprevednik pa bo potlej gotovo takoj poklical policijo!

No, vprav tega mu še manjka! Policija ne pozna šale. Stražnik Zumer potem pač ne bi več molčal. Pri prihodu bi poslal službeno poročilo v Berlin: »V imenu postave javljam, da mi ta-le gimnazijski dijak Emil Stolničar prav nič ne ugaja. Najprej pomaže častitljivi spomenik, potem se pa pusti okraštati. Nemara mu pa denarja sploh nihče ni ukradel? Kdor maže spomenike, tudi laže. In kdor laže, tudi krađe. Poznamo takšne tiče! Bržkone je prevejanec denar zakopal v gozdu, ali pa ga je požrl,

da bi pobegnil v Ameriko. Prav nobenega smisla nima, da bi zasledovali tatu. Gimnazijski dijak Emil Stolničar je sam tat. Prosim, gospod policijski predsednik, zgrabite ga in vržite v luknjo!«

Strašno. Človek niti policiji ne more več zapupati!

Emil je snel kovčeg z mreže, si posadil čepico na glavo, vtaknil iglo spet v suknjič pod gumbnico in se pripravil za odhod. A kam naj se napoti in kaj naj stori, tega ni vedel. Samo toliko si je bil na jasnem s samim seboj, da v kupeju ne more vzdržati niti pet minut več.

Medtem je vlak začel počasneje voziti. Emil je znova pogledal skozi okno in zagledal vse polno svetlih tirnic. Vlak je zavozil mimo postajnega izhoda. Truma izvoščkov je tekla ob vlaku. Lov za zaslužkom.

In tedaj se je vlak ustavil!

Emil je pogledal skozi okno in zagledal visoko nad tirnicami ploščo. Na njej je stalo: ZOOLOŠKI VRT. Vrata so se odprla. Ljudje so izstopali. Drugi so že čakali pred vlakom in radostno širili roke.

Emil se je sklonil skozi okno in iskal sprevednika. Tedaj je zapazil ne daleč od vlaka med množico ljudi moža s trdim črnim klobukom. Ali je tat? Nemara pa sploh ni izstopil, ko je okradel Emila, ampak se skril v kakšen drug oddelek?

Takoj nato je Emil že stal na železniški ploščadi, vzela kovčeg s stopnic, se vrnil še enkrat v vagon, ker je pozabil rože v mreži, znova izstopil, krepko prijel kovčeg, ga dvignil in tekel z njim, kolikor je mogel, proti izhodu.

Kje je bil trdi klobuk? Deček se je spotikal nad nogami ljudi, se zaletel s kovčegom v nekega

gospoda in tekel dalje. Množica je postajala čedalje gostejša in neprodinnejša.

Tam! Tam je bil mož s trdim klobukom! Ojomeno, ne daleč od njega pa je bil še eden! Emil je komaj vlekel kovčeg za seboj. Najraje bi ga bil postavil na tla in ga pustil. A potem bi mu še tega kdo ukradel.

Nazadnje se je vendarle približal trdemu klobuku.

Najbrž bo ta! Ali je?

Ne.

Tam je bil drugi. Ali je ta?

Tudi ne. Mož je bil premajhen.

Emil si je kakor Indijanez spretno utiral pot skozi množico.

Glej, tam!

Ta je pa prav gotovo. Hvala Bogu! Pravkar se je prerinil do izhoda in strašno se mu je mudilo.

»Le počakaj, potepuh!« je zarenčal Emil. »Zdaj mi ne uideš!«

Oddal je vozni listek, vzal kovčeg v drugo roko, stisnil šopek pod desno poduško in stekel za možem po stopnicah navzdol.

Zasledovanje se je pričelo.

Sesto poglavje

Proga cestne železnice 177

Najraje bi se zagnal v malopridneža, se razkoračil pred njim in zakričal: »Denar sem!« Pa ni bilo videti, da bi se mož takoj vdal in mu krotko odgovoril: »Od srca rad, ljubček moj. Kar vzemi ga! Nikoli več ne bom kaj takega storil.« Tako enostavno to ne bi šlo. Najvažnejše je bilo zdaj, da mu mož ne izgine izpred oči.

REDKO SREČANJE

Znameniti francoski politik Aristide Briand je bil znan po svoji izredni duhovitosti. Nekeč je obiskal umetniško razstavo in obstal pred sliko, ki je predstavljala dve ženi v obljemu.

»Ekselencija,« mu je pojasnil avtor slike, »na tej sliki vidite dve ženi, ki se objemata. To je samo alegorija. V resnici sta ti dve ženi Resnica in Pravica.«

»Razumem, razumem,« je odgovoril Briand. »Nič čudnega ni, da se siroti tako objemata, ko se tako redkokdaj srečata!«

NA ULICI

Gospa sreča dečka, ki milo joče.

»Zakaj pa jočeš, revček?« ga vpraša.

»Oh, gospa, moj očka je mrtve, moja mama je mrtva. deda so mi umorili, babico bode danes pokopali, brat je utonil, sestra pa je v bolnišnici.«

»To je res strašno!« je sočutno dejala dobrosrčna gospa. »Pa še kako strašno!« je še huje zajokal deček. »Če pridem domov praznih rok, bodo vsi ti planili name in me nabili!«

TEŽKA ODLOČITEV

»Možiček, svetuj mi, katerega otroka naj danes vzamem s seboj na sprehod, da se bo ujemal z mojim kožuhom?«

Gospodarstvo

Italijanska uvozna politika

Z ministrskim dekretom dne 1. marca 1935 se ureja novi uvozni režim za ope proizvode, ki prekorajujejo dne 16. februarja določeno količino proizvodov. Z novim ukrepom se predvsem ureja kompenzacijski promet, ki se lahko razširi tudi na druge države in s to zasebniki in trgovske družbe pooblašeni uvažati v višini, kolikor izvažajo. Zasebne kompenzacijske posle bo proučeval Nacionalni urad za izmenjavo blaga z inozemstvom vsakega posebej. Za poenostavljenje kontrolnega postopanja in v svrhu natančne izpeljave napram inozemstvu prevzetih obveznosti bo vlada na podlagi dovoljenih povečevanj kontingentov za plačilo v inozemstvu potrebne devize sama dodeljevala. Nadalje so bili sklenjeni ukrepi, na podlagi katerih bo olajšan uvoz sirovin in polizdelkov, pri tem pa bodo upoštevani tudi trenutne sezone potrebe.

Nadalje poroča „Neue Zürcher Zeitung“ iz Milana, da so novi italijanski uvozni kontingenti povzročili znatno podražitev inozemskih sirovin in in izdelkov, in sicer predvsem radi majhnih zalog. Zato se je na notranjem trgu pojavil velik nemir. Zato tudi italijanski listi razmeroma malo pišejo o teh ukrepih in predvsem ugotavljajo pripravljenost italijanske vlade skleniti čimveč novih pogodb na kompenzacijski podlagi.

Po ital. zunanje-trgov. statistiki je znašal uvoz iz Italije v našo državo v prvih 11 mesecih 1934 127.2 milij. lir, leta 1933 (12 mesecev) 124.4 in 1932 110.7 milij. lir. Istočasno je znašal uvoz v Italijo iz naše države 187.2 milij. lir v prvih 11

mesecih 1934, 188.9 milij. v celotnem letu 1933 in 241.2 milij. lir v letu 1932. Tako je bila naša trgovina z Italijo lani pasivna za 60 milij. lir, v celotnem letu 1933 za 64.5 in 1932 za 130.5 milij. lir. Uspeh italijanske trgovinske politike proti nam je očividni, saj ji je uspelo v kratki dobi dveh treh let zmanjšati pasivnost italijanske trgovine z nami za več kot polovico.

V naslednjem podajamo po londonskem Ekonomistu še podatke o bilancah drugih držav v prometu z Italijo po italijanski trgovinski statistiki. Podatki se nanašajo za celotno leto 1932, 1933 in prvih 10 mesecev 1934.

Anglija: pasivnost 123.4 milij. v letu 1934, 43.4 leta 1933 in 7.2 milij. lir v letu 1932.

Argentina: pasivnost leta 1934 62.6, aktivnost 1933 134.7 in pasivnost 1932 101.4 milij. lire.

Avstrija: Tu je znašala po italijanski statistiki pasivnost lani 50.5 (1933 44.7, 1932 pa je bila zabeležena aktivnost za 4.4 milij. lir).

Francija: pasivnost 1934 61.8, aktivnost 1933 48.4, 1932 35.3 milij. lir.

Nemčija: pasivnost 290.6 v letu 1934, 359.1 milij. v letu 1933 in 332.6 milij. v letu 1932.

Švica: Aktivnost 1934 za 156.1, 1933 za 212.3 in 1932 za 268.3 milij. lir.

Zedinjene države: Pasivnost 1934 488.2, 1933 595.4 in 1932 470.2 milij. lir.

Iz tega pregleda je razvidno, da je bila s skoro vsemi večjimi in važnejšimi državami italijanska trgovinska bilanca pasivna. Izjemo je lani tvorila le velika aktivnost v prometu s Švico.

Stanje Narodne banke

Dne 28. februarja je bilo stanje Narodne banke naslednje (vse v milij. Din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 22. februar):

Aktiva: zlato v blaginjah 1.126.2 (+ 5.7), zlato v inozemstvu 133.5 (- 4.35), valute 0.05 (- 0.11), devize 29.05 (- 28.54), skupno podlaga 1.288.84 (- 27.8), devize izven podlage 134.5 (- 0.6), kovani denar 255.76 (- 27.365), posojila: menična 1.568.4 (+ 3.7), lombardna 259.5 (+ 0.9), razna aktiva 306.37 (+ 4.1).

Pasiva: bankovci v obtoku 4.822.2 (+ 48.8), drž. terjatve 4.8 (+ 0.3), žirovni računi 574.8 (- 38.4), razni računi 661.2 (- 46.1), skupno obveznosti po vidu 1.240.8 (- 84.15), obveznosti z rokom 278.1 (+ 14.35), razna pasiva 238.44 (- 25.25).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 5.563.0 (- 35.4), podlaga s primom 1.656.2 (- 35.1), to je 29.77 (v prejšnjem izkazu 30.21)%, od tega samo zlato v blaginjah 1.447.2 (+ 7.6), zlato kritje 26.01 (25.72) %.

Prikuje stanje Narodne banke kaže znatno zmanjšanje podlage predvsem radi odtoka deviz. Na drugi strani pa je zlato v podlagi znatno naraslo. Zlato v inozemstvu se je zmanjšalo za približno isti znesek kot v prejšnjem izkazu.

Te izpremembe med aktivni so se poznale tudi v odstotku kritja. Dotim se je v splošnem kritje zmanjšalo pod 30%, je samo zlato kritje naraslo bez 26%.

Nadalje je omeniti, da obremenitev banke za ultimo ni bila baš znatna. Deloma so se obveznosti po vidu celo izpremenile v obveznosti z rokom, kar je ugodno znamenje.

Posojila banke nadalje naraščajo in to zlasti eskontna. V poldrugem mesecu so narasla: menična za 59.7, lombardna pa za 25.4 milij. Din, skupno za 85.1 milij. Din. Slika posojil nam daje tale razpredelnica (v milij. Din):

	menična	lomb.	skupno
31. dec. 1934	1.528.8	235.1	1.763.9
15. jan. 1935	1.508.4	234.1	1.742.7
28. febr. 1935	1.568.4	259.5	1.827.9

Obrtniki zahtevajo 6 poslancev

Dne 3. marca se je vršil v Mariboru zbor predstavnikov iz vseh srezov mariborskega okoliša. Zborovanje je vodil g. Miho Vahar. Dne 4. marca pa se je vršilo za predstavnike srezov ljubljanskega področja enako zborovanje, ki ga je vodil g. Rebek Josip.

Na teh zborovanjih so se sprejele naslednje resolucije:

Zbor opozarja, da so številčna moč obrtništva, njegova vloga v socialni in gospodarski strukturi naroda in tudi njegov vpliv na politično gibanje v narodu tako močni, važni in odločilni, da predstavlja obrtništvo poleg kmeta enega glavnih slojev naroda.

To obrtništvo, ki je najvažnejši faktor naše gospodarske osamosvojitve, so nahaja danes v naravnost obupnem gospodarskem položaju, ker je padla njegova zaposlitev v teku samo zadnjih dveh let za 50 do 80 odstotkov. Dolgovi obrtništva znašajo samo v denarnih zavodih v dravski banovini okroglo 150.000.000 Din, blagovni in drugi dolgovi pa najmanj še enkrat toliko.

Da se izboljša položaj obrtništva, smatra zbor za potrebno, da se čimprej izvedejo ukrepi za pozitivno gospodarske delavnosti, ki jih je napovedala in deloma tudi pričela izvajati vlada. Osobito pa smatramo, da je treba omogočiti zaposlitev obrtništva in njenega pomožnega delavstva z javnimi deli, s popolno ukinitvijo režijskih del državnih in samoupravnih institucij ter z opustitvijo delavnih raznih državnih zavodov in odajanjem teh del čim širšemu krogu obrtništva; v ta namen naj se izpremeni določbe zakona o državnem računovodstvu tako, da bo omogočena uspešna konkurenca tudi malemu obrtniku. Z naj-energičnejšimi ukrepi je treba zaščititi obrtnika pred nelegalno konkurenco.

Obrtniku naj se s primernimi krogi omogoči, da bo svoje plačilne obveznosti mogel izpolnjevati tako, da pri tem ne bo ogrožen njegov obstoj in gospodarska delavnost. V to svrhu je potrebno, da se obrestna mera še nadalje zniža, obrtniku-dolžniku pa da možnost zakonito urejenega obročne odplačila dolga, da se s tem omogoči na pravičen način njegova razdolžitve.

Obrtništvo ugotavlja, da obstoječi trgovinski odnošaji napram inozemstvu v veliki meri povzročajo nerentabilnost kmetijskega gospodarstva in propadanje kmeta, neurejene razmere v zaposlitvi in zaslužku pa popolno oslabilen kupne moči delavstva in uradništva. Zato zahteva, da se s primerno zunanje trgovinske in agrarno politiko izboljša položaj kmeta, z ureditvijo uradniških odnošajev in meznih vprašanj pa dvigne kupna moč uradnika in delavca.

Obrtništvo kot važen političen činitelj zahteva, da se mu v narodnem predstavništvu zajamči primerno zastopstvo, in v ta namen v parlamentarni delegaciji dravske banovine da vsaj 6 mest, kar

bi odgovarjalo tako njegovi gospodarski in socialni važnosti pa tudi številni moči.

Tako resolucija. Ne bi bilo napadno, če bi se sedaj oglašili še obrtniki, ki stoje pod vodstvom g. Pičmana, ki seveda tudi ne morejo zahtevati manjšega zastopstva v parlamentu.

Obrestna mera za vloge v Nemčiji

S 1. marcem 1935 je stopila v veljavo nova ureditev obrestne mere v Nemčiji, ki pomenja znatno znižanje. Poslej bo najvišja obrestna mera za vloge:

Za hranilne vloge z zakonomno odpuvednim rokom 3%, z dogovorjenim odpuvednim rokom od 3 do 6 mesecev 3.125%, od 6 do 12 mesecev 3.025% in nad 12 mesecev 3.875%, za dnevno zapadli denar v provizije prostem času 1%, v proviziji zavezanem računu 1.5%, za denar na odpoved od 1 do 3 mesecev 2.5%, od 3 do 6 mesecev 3%, od 6 do 12 mesecev 3.5% in nad 12 mesecev 3.75%.

Nadalje se je znižala kreditna provizija od ene šestine na eno osmino mesečno.

Bilance francoskih velebank za 1934. Skupno kažejo glavne bilančne postavke štirih velikih francoskih bank (Credit Lyonnais, Comptoir national d'escompte, Societe generale in Credit industriel et Commercial) tele vsote v milijonih frankov na dan 31. decembra 1934, v oklepajih podatki za 31. december 1933; gotovina, naložbe, žiro itd. 7.227 (7.287); akontirane menice, blagajniški boni in boni narodne obrambe 18.159 (19.758), dolžniki 6.908 (7.230), posojila 1.308 (1.254), pasiva: glavica 1.533 (1.533), rezerve 1.699 (1.697), upniki 30.756 (32.445).

Gradnja nove palače Pošte, hranilnice v Belgradu. Jugoslov. Lloyd poroča, da je ministrski svet sprejel predlog gradbenega ministra, s katerim se odobruje gradnja nove palače Pošte hranilnice v Belgradu za proračunsko vsoto 5.2 milj. Din.

Revizija in revizorji. Zadnja številka Trgovskega Tovariša (št. 1-2 1935) prinaša dokumenti, rano predavanje g. Lojzeta Pipa v Zdrženju diplomiranih ekonomistov in komercialistov v Ljubljani. Avtor se podrobno peča s tem vprašanjem, ki postaja po vzgledu drugih držav tudi pri nas vedno bolj aktualno. Vendar doslej kljub velikim koristim strokovne revizije ni uspelo pridobiti našo zakonodajo za vpeljavo te institucije pri nas.

Konkurz je otvoren o inovini Elektrohemijske tvornice v Karlovcu, prvi zbor upnikov 4. marca, terjatve je prijavit do 15. marca.

Valorizacija nepremičnin Hrvatske poljedelske banke v Zagrebu. Kot smo že poročali, je trgovinsko ministrtvo odobrilo Hrvatski poljedelski

banki v Zagrebu odlog plačil na 6 let, finančne olajšave ter valorizacijo nepremičnin. Valorizacija nepremičnin je bila odobrena v tej višini: posestvo Reber v Zagrebu od 28.085.81 na 5.391.436 Din, posestvo Jagomir v Sarajevu od 124.480 na 820.00 in hiša v Hreljinu od 3.671.44 na 100.000 Din, skupno torej od 156.237.25 Din na 6.211.436 Din.

Banca d'Italia. Najnovejši izkaz za 20. febr. kaže v primeri z izkazom za 10. februar znatno povečanje podlage in sicer od 5.822.4 na 5.823 mil. lir in deviz od 48.9 na 49.5 milj. lir. Istočasno se je obtok bankovcev zmanjšal za 346.8 mil. lir na 12.265.5 milj. lir.

Kongres gostilničarskih podjetij kraljevine Jugoslavije bo od 14. do 17. marca l. l. in sta glavna kongresna dneva 15. in 16. marca, dočim se v ostalih dnevih vršijo razne konference. Pričakuje se več tisoč udeležencev. Glavno zborovanje se začne dne 16. marca ob 9 v dvorani Zagrebskega zbora. Da se nudi udeležencem kongresa pregled vsega onega, kar lahko dobavljajo zagrebški trgovci in obrtniki gostilničarskim podjetnikom, se priredi v propagandne svrhe dne 16. in 17. marca v kongresni dvorani posebna „gostilničarska razstava“. Zveza hrvatskih vinogradnikov priredi razstavo vin s poskušajo. Razstavi se priključijo tudi modna in reklamna revija. V soboto zvečer ter v nedeljo ves dan se bo vršila za kongresiste in zagrebško publiko reklamna revija spomladanske mode. Vstopnina bo znašala 5 Din. Za zagrebški kongres je dovoljena od 12. do 19. marca po železnica polovična vožnja.

Borza

Denar

Dne 4. marca.

V današnjem prometu je vzbudil pozornost tako padec funta kot tudi padec lire. Popušcanje funta se opaza že delj časa in je to popušcanje pripisovati odlegovanju velikih inozemskih dobroimetij iz Londona. V drugi vrsti so težkoče notranjeh gospodarskega značaja, ki tudi prihajajo v poštev. Cene zlata so v Londonu zelo narasle in se je zopet začelo v obilni meri skrivanje zlata. Zanimivo je, da dolar v celoti ne sledi padcu funta.

V zasebnem kliringu je ostal avstrijski šiling na naših borzah neizpremenjen 8.25-8.35. Grški boni v Zagrebu 30 blago, v Belgradu 30 blago. - Angleški funt je popustil v Zagrebu na 219.20 do 220.80, v Belgradu pa na 219.20-220.80. - Španska pezeta v Zagrebu 5.4 blago, v Belgradu 5.45 blago. - Budimpešta v Belgradu 8.75 blago.

Ljubljana, Amsterdam 2970.- do 2984.60, Berlin 1756.08-1769.95, Bruselj 1025.98-1031.04, Curih 1421.01-1428.08, London 206.94-209, Newyork 4305.57-4341.88, Pariz 289.48-290.92, Praga 182.91 do 184.02, Trst 368.83-371.91.

Promet na zagrebški borzi 31.560 Din.

Curih, Belgrad 7.02, Pariz 20.87, London 14.51, Newyork 305.25, Bruselj 72.20, Milan 25.92, Madrid 42.20, Amsterdam 208.95, Berlin 124.05, Dunaj 57.45, Stockholm 74.80, Oslo 72.9, Kopenhag, 61.80, Praga 12.88, Varšava 58.32, Atene 2.90, Carigrad 2.47, Bukarešta 3.05, Helsingfors 6.42, Buenos-Aires 0.7875.

Vrednostni papirji

Tendenca za državne papirje je bila neemotna, vendar bolj z nagibnostjo k popušcanju. To se je poznalo tudi v prometu, ki ni bil znaten. Znašal je na zagrebški borzi: vojna škoda 1000 kom. in agrarij 200.000. Za dolarske papirje je bilo manj zanimanja in so tečaji bolj popustili.

Ljubljana, 7% inv. pos. 74-76, agrarij 46-47, vojna škoda 381-383, 6% begl. obv. 65-65.75, 8% Bler. pos. 76-78, 7% Bler. pos. 66-68, 7% pos. Drž. hip. banke 70-72.

Zagreb, Drž. papirji: 7% invest. pos. 75-77, agrarij 46-47 (46.50), vojna škoda 880-882 (881, 883), 3. 382 bl. 4. 380-382, 5. 6. 7. 382 bl. 6% belg. obv. 66.50 bl. 8% Bler. pos. 76-78, 7% Bler. pos. 66.25-67.50. - Delnice: Narod. banka 5400 bl., Priv. agr. banka 260-264, Osj. sladk. tov. 1-5 bl., Trboveljska 120-125 (100 po 123, 122).

Belgrad, Drž. papirji: 7% invest. pos. 76.50-77 (77), agrarij 48.50-49.50 (50), vojna škoda 380-384 50 (383, 382), 3. 380-384 (383), 4. (382-50) 6% begl. obv. 66.25-67, 7% Bler. pos. 67-67.50. Delnice: Narodna banka 5500-5700 (5500), Priv. agr. banka 258-259 (260, 256).

Žitni trg

Novi Sad. Vse je neizpren. Tendence neizpremenjena. Promet slab.

Budimpešta. Tendence: stalna. Promet: omejen. Pšenica: marec 16.64-16.70, zaklj. 16.65-16.66; maj 13.06-13.10, zaklj. 13.00-13.02. - Rž: marec 12.93; maj 13.12-13.27, zaklj. 13.13-13.15. Koruza: maj 11.69-11.82, zaklj. 11.69-11.70; julij 11.97 do 12.00, zaklj. 11.90-11.94.

Sport

Kako je nastala enajstmetrovka

Enajstmetrovka je največja kazen za moštvo, proti kateremu je sodnik prišlo, in posledica takega kazenskega strela je skoraj sigurnen gol. Vsak pozna enajstmetrovko in toliko se govori o njej, samo zelo redki so oni, ki bi vedli kaj več povedati o njenem postanku. Poslušajmo, kaj pravi dr. Horst I. Weber o tej stvari.

Bilo je ob koncu prejšnjega stoletja, ko sta si stala nasproti Sto-e in Nots-county v pokalni tekmi in sicer na igrišču priega. Igra je bila proti koncu še vedno isto za goste, četudi so domači tako navijali za svoje. Ozadje Countyjeve enajstorice je bilo vedno bolj oblegano in utrujeno, doim so oni od Stokerja vedno bolj pritiskali, da izenačijo. Čisto proti koncu se je vendar tudi hrabri Nots-County-moštvo zasmajala sreča in bomba je frčala proti nasprotnemu голу, katere noben vratar sveta ne bi mogel ubraniti. Toda glej ga spaka: nihče ni računal z obrambo z roko levega branilca Nots-Countyja. Ta je namreč v svoji prizonosti duha v zadnjem trenutku pridrvel pred gol in je udaril žogo z vso silo nazaj, seveda s pestjo. Sigurni gol je bil ubranjen in zmaga za njegovo mošto prijobljena. Kajti sodnik je moral diktirati po tečajnih pravilih samo prosti strel. Kazenski prostor ter enajstmetrovke, so bili za tedanje case popolnoma neznan pojmi. Jasno, da se je vsa enajstorica Nots-Countyja postavila v vrata, kjer je stvorila neprodoren zid in žoga se je gladko odbila nazaj na polje. Boljše moštvo, ki bi si lahko izvojevalo najmanj neodločen rezultat, je moralo oditi poraženo z igrišča in to nezaluzeno.

Omenjeni slučaj je dvignil tedaj v nogometnih krogih precej prahu. Mnogo je bilo takih, ki so stali za zvezi predlog, da naj se tekma vsled tega anulira. Toda le-ta je odločila, da je tekma veljavna, četudi je nje izid krivičen. Vendar pa so uvideli, da tako ne more iti naprej, ker bi se mogli taki slučaj še večkrat ponoviti. Zato so napravili nov paragraf, s katerim so vpeljali enajstmetrovko, da bi s tem enkrat za vselej take gorostasnosti preprečili.

Ta nova odločba pa je imela še vseeno eno slabo stran in kakor nalašč je radi tega postala zopet Stokerjeva enajstorica žrtve tega nedostatka. Tedaj je igralo to moštvo z rezultatom 0:1 do zadnje minute. Njegov nasprotnik Aston Villa, slavna enajstorica, je prav do zadnje sekunde vodila. Kar naenkrat pa je njen igralec zakril prosti strel v kazenskem prostoru in sodnik je odredil enajstmetrovke. In izenačenje je bilo več kakor sigurno. Toda smola in še več. Žoga se je nahajala daleč na polju in predno so jo spravili nazaj, je potekel čas igre in sodnik je moral odzvižgati konec. Lahko si mislite, s kakimi obrazi so odšli igralci Stokerja z igrišča, kajti tudi topot so bili na tedi krivičen način ob izenačen rezultatu. In tudi sedaj ni mogla zveza anulirati tekme, kljub temu, da je uvidela veliko krivico, ki se je s tem napravila moštvo Stokerja. Radi tega se je komisija, ki je določala in spreminjala pravila, zopet vsleda k mizi ter določila tole pravilo za enajstmetrski strel: Enajstmetrovko je tudi potem streljati, ko je že potekel čas tekme.

★

SK Hirijs. Smučarska sekcija. Seja sekcijejskega načelnstva bo drevi ob 18 v kavarni Evropa, Odborniki polnoštevilni! - Lahkotletska sekcija. Selekcijsko načelnstvo osnovna opaznja na današnje treninge v štadijnu za ommirje letake ob 18, za vse ostale pa ob 19 v telovadnici na Urbanu.

Službene objave Ljubljanske podveze JS22. Red na seja n. o. bo drevi ob 20.30 v damskem salonu kavarne Emona. K seji so povabljeni zastopniki klubov, ker bodo izrebrane hazenske tekme za podvezno prvenstvo.

VREMENSKO POROČILO JZSZ

dne 4. marca 1935.

Planica, Sm. dom SK Hirijs (2. marca): Jasno, mirno, 25 cm pršica na trdi podlagi. Smuka idealna. Možstrana (2. marca): Jasno, severni veter, na trdi podlagi 16 cm novega snega, v seneli sneg suh. Smuka prav dobra. Skakalnica uporabna.

Pokljuka (3. marca): Jasno, severni veter, 190 cm sneža, Smuka prav dobra. Skakalnica neuporabna.

Bištrica-Bok. Jezero (telef.): Jasno, mirno, 10 cm sneža. Smuka ugodna.

Kranjska gora, Planica-Rateče (telef.): Barometer se dviga, jasno, mirno, 40 cm sneža. Smuka dobra. - Vršič, Tamar, Krnica: 100 cm pršica.

Naznanjamo žalostno vest, da je umrl naš dragi oče, stari oče, brat gospod

Ivan Bitenc

posestnik na Zg. Pobrežju št. 2

dne 3. marca 1935, previden s tolažili sv. vere, v 81. letu starosti.

Pogreb dragoga pokojnika bo v torek 5. marca 1935 ob 10 iz hiše žalosti na pokopališče na Rečici ob Sav.

Zg. Pobrežje, dne 3. marca 1935.

Tine, Alojz, Maks, sinovi: Frančiška, Ivanka, hčerki: Tilda, Mici, He'a, sinuhe: Franc Šalek, zet, vauki in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Za vsa sočutja ob smrti naše predrage matere, tašče in stare matere, gospe

Franje Čuček

roj. Žužek

vdove po sodn. pristavi

se vsem prisrčno zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo č. g. dr. p. Gvidonu Rantu OFM za poslednjo tolažbo in podelitev sv. popotnice. Zahvaljujemo se č. g. J. Barletu in drugim č. g. gospodom za spremstvo pri pogrebu, nadalje vsem darovalcem cvetja ter spremilovalcem na zadnji poti. Prosimo, da se v molitvi spominjate na umrlo našo drago pokojnico. Sv. maša zadušnica bo 7. marca ob pol osmih v cerkvi sv. Jakoba.

V Ljubljani, dne 4. marca 1935.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Ob smrti našega dragoga brata, svaka, strica, nečaka in bratranca, prečastitega gospoda

Franceta Bonača

vojnega kurata v rez. in kateheta

se vsem, ki so nam v najtežjih urah stali ob strani, najpristrčneje zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, komandi mesta za častno vojaško spremstvo, bojvniškim organizacijam za nadvse častno spremstvo na zadnji poti, vodstvu Leonišča, zdravnikom in častitim sestram za požrtvovalno zdravniško nego, združenemu pevskemu zboru za pretresljive žalostinke, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem ostalim mnogoštevilnim prijateljem in znancem za tolažilne obiske, ki so nam na kakršenkoli način izkazali svoje sočustvovanje ter tako mnogoštevilno spremili dragoga pokojnika na njegovi zadnji poti. Vsem skupaj Bog plačaj!

V Ljubljani, dne 4. marca 1935.

Globoko žalujoči ostali.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; šentovanski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. Pri oglasih reklamnega značaja se račun enokolonjski. 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Kavarna Stritar
Vsak večer koncert.

Službejščejo

Prodajalka z dežele
stara 20 let, začetnica — želi mesto v specerijski trgovini z mešanim blagom. Pripravljena pomagati v gospodinjstvu in ostalem delu. Zna nekoliko šivati. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2238. (a)

Kontoristinja

s 3letno službeno dobo želi spremeniti mesto. — Grem tudi kot blaginčarka. Nastop po dogovoru. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 2319. (a)

Službodobe

Kuharico
tudi za vsa gospodinjstva dela, pošteno in pridno, išče rodbina z 1 otrokom. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 2344. Predstaviti se med 8. in 10. uro. (b)

Mesto uradnika

razpisuje denarni zavod. Prosilci, ki so odslужili vojaščino ter niso stari nad 25 let, naj z navedbo starosti in šolske izobrazbe (najmanj dovršena dvorazredna trgovska šola) pošljejo lastnoročno pisane ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 2333 do sote 9. t. m. (b)

Posestva

Tristanovanska hiša
s hlevi in velikim vrtom naprodaj. Rakek 154. (p)

Denar

Kupite
novodošle državne srečke beografske glavne kolekture v Menjalnici »Reicher & Turke«, Ljubljana.

Gospodom zdravnikom,

brivcem, mesarjem in vsem, ki potrebujejo bele poklicne plašče, bele mesarske jopiče, črne klot-halje, nudimo vedno izgotovljene v vseh velikostih na zalogi pri

F. I. GORIČAR, LJUBLJANA, SV. PETRA C. 29

Namočeno polenovko
pri I. Buzzolini, Za škofijo. (l)

DOSPELA JE NOVA SVILA
za NARODNE NOŠE
Naročite vzorce takoj
I. LENASI & GERKMAN
LJUBLJANA

Semenski oves

izvirno ruski in švedski,

drugi odsevek, dobite pri tvrdki

FRAN POGAČNIK d.
z o. z. v Ljubljani —
Javna skladišča, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 33.

Sveža debela jajca
zajamčena, zaboj 720 komadov 320 Din franko postaja — razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Obrt

Priporočajo se

za pleskarska, sobo- in črkoslikarska dela
J. HLEBŠ

družba z o. z., Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje 21.
Telefon 30-70.

Delo točno, solidno in pod garancijo. Najnovejši vzorci. — Cene nizke.

Predno se odločite za popravilo Vašega računskega stroja

zahtevajte ponudbo od specialnega mehanika
B. Žitnik, Ljubljana

Kolodvorska ul. 26
Tel. št. 34-23
Za vsako popravilo jamčim osemno!

EM. FISCHER,
veletrgovina dvokoles, šivalnih strojev, nadomestnih delov in pneumatike. Prodaja na veliko.
Zagreb, Jelačićev trg 24

ZAHVALA. Povodom bridke izgube naše ljubljene soproge in dobre mamice, gospe

ANE MAREGA

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo. Posebno pa se zahvaljujemo preč. duhovščini, gg. pevcem za prekrasne žalostinke, vsem darovalcem cvetja in vsem onim, ki so spremlili našo pokojnico na njeni zadnji poti.
Ljubljana, dne 4. marca 1935.

Zalujoča rodbina Marega.

Dunajski velesejem

od 10. do 16. marca 1935.
(v rotundi do 17. marca).

Predmeti za razkošje in potrebitne / Pohištvo / Reklama / Francoska kolonijalna razstava / Sejem za tkalnice in oblečila. Pletenine. Moda za kuhanje / Posebna razstava. Gospodarstvo v podvigu / Tehnični sejem. Stavbe in gradnja cest. / Potrebitne za pisarne / Razstava izumiteljev.

Mednarodna razstava avtomobilov in motornih koles. Lovska razstava. Razstava strelcev. Živilska razstava. Vzorčni sejem za poljedelstvo in gozdarstvo.

Brez potnega vizuma Z velesejsko izkaznico in potnim listom prost prestop meje v Avstrijo. Madžarski propustni vizum se izdaja proti predložitvi sejske izkaznice na meji, izdatno znižanje vozne na jugoslov. in madž. in avstr. železnicah, na Dunavu, na Jadranskem morju, kakor tudi v zračnem prometu. Pojasnila vseh vrst in sejske legitimacije (à Din 50.—) se dobivajo pri Wiener Messe A. G., Wien VII. in pri častnih zastopstvih v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Tyrševa cesta 31
Zveza za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«), Tyrševa cesta 1 in njene podružnice
Zveza za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«), podružnica hotel Miklič, nasproti gl. kolodvora

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.

V neizmerni žalosti sporočamo, da je umrl po kratki, mučni bolezni naš nenadomestljivi ljubljani soproj, nadvse skrbni atek, sin, brat, svak itd., gospod

Fran Kračman

majar v pokoju, imejitelj reda Belega orla

v 54. letu starosti. — Pogreb nepozabnega bo v torek ob 3 popoldne iz hiše žalosti Zaloška 44 na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, Litija, Trbovlje, dne 3. marca 1935.

Zalujoče rodbine: KRAČMAN, KALAN in ostalo sorodstvo.

Náš srčno ljubljani oče, stari oče, stric, gospod

FRANCE ŠTRUKELJ

posestnik, soustanovitelj šentviške gasilske čete, ustanovitelj ter predsednik gasilske čete v Guncijah, ustanovitelj Kmetijske podružnice in Kmetijske hranilnice in posojilnice v St. Vidu, imejitelj kraljevega odlikovanja reda sv. Save 5. reda, srebrne in zlate kolajne za gasilske zasluge, častni član Kmetijske podružnice v St. Vidu itd.

je po kratkem trpljenju danes v ponedeljek 4. marca ob 11 popoldne, previden s svetimi zakramenti, v 82. letu starosti v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo ob 9 dopoldne iz hiše žalosti v Guncijah št. 11 na župno pokopališče v St. Vidu. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi v St. Vidu.

Guncije, dne 4. marca 1935.

France, Vencelj in Henrik, sinovi. Ivana omož. Bahovec, Pavla omož. Mavc in Anica omož. Zajc, hčere. Jernej Mavc, posestnik, Anton Bahovec, posestnik, Ludvig Zajc, posestnik, zetje in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA. Ob nenadomestljivi izgubi našega dobrega soproga, očeta, sina, brata, strica in svaka, gospoda

JOŽETA KOŽUHA

posestnika in poštnega zvančnika

se tem potom iskreno zahvaljujemo čč. duhovščini, ravnatelju pošte in telegrafa g. Tavzesu, poštnemu pevskeemu zboru za ganljive žalostinke kakor tudi poštni godbi, vsem darovalcem krasnih vencev, ter vsem, kateri so pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku in na katerikoli način pokazali ali izrekli svoje sočustvovanje. Bog plačaj!

Koseze, dne 4. marca 1935.

Globoko žalujoča soproga s sinovoma in ostalo sorodstvo.

Potrži neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš iskreno ljubi oče in brat, gospod

Dragotin Verbič

tehniški uradnik v pokoju

dne 4. marca, po daljšem, mukopolnem trpljenju, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v sredo, dne 6. marca 1935 ob 4 popoldne iz hiše žalosti Živinozdravska ulica št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 4. marca 1935.

Zalujoči sinovi, bratje in sestra.

Björnsterne Björnson:

Deklica s Prisoj

Sedmo poglavje

Precej po teh dogodkih sta Guttorm in Karena sedela v veliki svetli sobi na Prisojah in drug drugemu brala iz novih knjig, katere sta dobila iz mesta. Davi sta bila v cerkvi, ker je bila nedelja. Potem sta nekoliko obšla polja, da pogledata, kaka bo setev in da preudarita, katere njive bo drugo leto treba pustiti za ledino in katere posejati. Hodila sta od mejnika do mejnika in zazdevalo se jima je, da se jima je premoženje močno zboljšalo.

»Bog si ga vedi, kaj bo z vsem tem, ko naju več ne bo!« je rekla Karena.

Guttorm pa jo je poprosil, da bi stopila raje v hišo prebirat nove knjige; »najbolje je, če človek zle misli odganja«

Ko pa sta prebirala nove knjige, je Karena menila, da so stare knjige bile boljše. »Stare knjige samo še prepisujejo,« je rekla.

»Najbrž res,« je odgovoril on. »Sāmund mi je davi v cerkvi dejal, da v otrocih vidiš starše.«

»Saj res, ti in Sāmund sta se danes veliko menila.«

»Sāmund je pameten mož.«

»Bojim se, da se premalo oklepa svojega Gospoda«

»Odrešenika.«

»Na to Guttorm ni odgovoril...«

»Kje je Seneva?« je vprašala mati.

»Zgoraj v izbi,« je odgovoril.

»Prej si sedel pri njej — kako ji je?«

»Hm, tako, tako — —«

»Ne bil bi je smel pustiti samo.«

»Nekdo je prišel.«

Zenska je nekoliko pomolčala.

»Kdo je bil?«

»Ingrida Granliden.«

»Sem mislila, da je še na planini.«

»Danes je prišla domov, da je mati mogla v cerkev.«

»Da, po dolgem času smo jo spet videli v cerkvi.«

»Dosti skrbi ima.«

»Tudi drugi jih imajo, pa človek že gre v cerkev, če gre rad.«

Na to Guttorm ni odgovoril. Karen pa je spregovorila:

»Danes smo bivi v cerkvi vsi z Jelovja, le Ingrida ne.«

»Seveda, saj so spremljali Thorbjörna, ko je šel prvič v cerkev, odkar je ozdravel.«

»Močno je upadel, se mi zdi.«

»Meni pa se je zdel boljši, kakor sem pričakoval.«

Kar čudil sem se, da je videti še zatorej.«

»Da, da, svojo norost je drago plačal.«

Guttorm se je zagledal pred se.

»Saj je še tako mlad...«

»To pa ne opravičuje. Človek se nikdar ne more nanj zanesti.«

Guttorm, ki je s komolcem slonel na mizi in prelistaval knjigo, ter jo potihem začel brati, je spregovoril:

»Pravijo, da bo docela ozdravel.« Sedaj je tudi mati prišla za drugo knjigo.

»Mu kar privoščim, saj je brhek fant,« je rekla.

»Naj bi ga le Bog naučil, da bo poslej svoje moči bolje uporabljal.«

Spet sta prebirala knjige; potem pa je Guttorm obrnil list v svoji knjigi in rekel:

»Danes se ves čas niti enkrat ni ozrl tja k njej.«

»Tudi jaz sem opazila, da je kar mirno sedel, dokler ni odšla.«

Nekaj hipov sta molčala, potem pa je rekel Guttorm:

»Ali misliš, da jo bo pozabil?«

»Najbolje bi bilo.«

Guttorm je zopet bral knjigo, njegova žena pa je obračala list za listom.

»Rada bi, da bi Ingrida ne ostajala tako dolgo tukaj,« se je slednjič oglašila.

»Saj Seneva skoro nikogar nima, ki bi z njim govorila.«

»Naju dva ima.«

Guttorm jo je pogledal:

»Ne smeva biti prestroga z njo.«

Žena je nekoliko pomolčala, potem pa rekla:

»Saj ji nisem prepovedala, naj nikar ne hodi k nam v vas.«

Guttorm je zaprl knjigo, vstal in pogledal skozi okno.

»Ingrida odhaja,« je rekel.

Komaj da je to spregovoril, že je Karena naglo odšla iz sobe. Guttorm je še dolgo stal pri oknu, potem pa se je obrnil in začel meriti sobo. Ko se je njegova žena končno vrnila, je postal.

»Kakor sem prej rekla,« je spregovorila, »Seneva je sedela v svoji sobici in jokala. Ko pa sem jaz stopila v sobo, se je sklonila in začela po skrinji brkljati.«

Z glavo majaje je nadaljevala: »Nak, res ni dobro, da Ingrida toliko hodi z njo.«

Mayer: »Moj oče mi je obljubil 50.000 dolarjev, ako opustim svoje slabe navade.«

Smith: »In si sprejel?«

Mayer: »Kje neki! Kaj naj naredim s 50.000 dolarji, če nimam slabih navad?«

A: »Da, gospod, že 80 let sem star, pa še vsak dan prehodim več kot 12 km. Bi mogli vi kaj takega?«

B: »Nikakor ne, gospod, sem šele 40 let star.«

»Zakaj pa je kuharica šla od vas?«

»Hotela je priti za kuharico na velikem parniku, ki vozi v Ameriko.«

»Zakaj pa ravno tam?«

»Zadnjič je brala, da na tej ladji pri vsaki vožnji razbijejo tri tisoč krožnikov.«

On: »Recite mi le eno besedico, pa bom najsrečnejši človek na svetu.«

Ona: »Bedaki!«

»Slišala sem, da se je vaša hčerka zaročila, gospa Spela.«

»Bila je res zaročena, pa se je vse razdrlo.«

»Kdo pa je bil tako srečen?«